Bibl. N.T. Luke. Pampanga.

ING SANTO EVANGELIO

8

(ING BANAL Á BALITA)

NING

GUINU TANG JESU CRISTO

DIKIL KANG

SAN LUCAS.

MANILA, P.I.

1907.

THE GOSPEL OF ST. LUKE

IN

PAMPANGA.

PHILIPPINE AGENCY:
AMERICAN BIBLE SOCIETY
BIBLE HOUSE, ASTOR PLACE
NEW YORK CITY.

ING EVANGELIONG

KANG

SAN LUCAS.

Kamumulan.

1 ANTINING malda la ding sinubuk miugne-ugne sinulat
karing bague a metanggap kekatamu antimong katutuan,
2 nung makananu ping selita ra detang ibat king kamu-
mulan ilang saksing menakit at kaibat meguing talaingat la
king amanu.
3 binalak kung mayap ku namang daptan, antining aku
man ausisa ku nang miamasamas ing anggang bague, isulat ku
kekang masalese, binang mayap a Teófilo,
4 bang akilala mu ing katutuan da ding bague a tiru ra
keka.

Ing balita king pangabait nang Juan.

5 King panaun nang Herodes a ari Judea, ating metung a
sacerdote laguiu na Zacarías, kayabe ne king tapuk king
pangasacerdote nang Abías; at ing asawa na menibat ya
karing anak nang babaing Aarón, at ing laguiu na Elizabet.
6 Parapara lang banal king arapan na ning Dios, ganap
dang tutukian ing anggang utus ampon tuntunan na ning
Guinu.
7 At ala lang anak uli ning i Elizabet baug ya, at parapara
lang matua na.
8 At milyari pin kabang daraptan na ing keang pangasa-
cerdote king arapan na ning Dios agpang king tutuk na,
9 a makaagpang king kaugalian na ning sacerdocio, mitud

kea ing kalma a ya ing duluk king incienso, lumub king
Pisamban na ning Guinu.
10 At ding anggang keraklan na ning balen manalangin
la lual king oras ning incienso.
11 At pepakit ya kea ing metung a ángel ning Guinu
makatalakad ya king nangun wanan ning altar ning
incienso.
12 At inyang akit ne, i Zacarías misdan ya at liban ne ning
takut.
13 Dapot ing ángel sinabi na kea : E ka tatakut Zacarías ;
antining mepakiramdam ing kekang panalangin, at ing asawa
mung i Elizabet manganak yang metung a lalaki, at
pamalaguiwan meng Juan.
14 At mirinan kang tula at saya, at malda la ding tumula
king pangabait na ;
15 uli ning maguing maragul ya king arapan na ning
Guinu ; at e minum alak at aguiang nanumang inuman a
makalasing ; at kumapnu ya king Espíritu Santo manibat pa
king atian nang indu na ;
16 at dakal la karing anak ning Israel ding papibalikan na
king Guinung Dios da.
17 At ya ing manimuna king arapan na, king espíritu at
kayupayan nang Elías, bang papibalikan no pusu ding ibpa
karing anak da, at ding e mapamintu naman, balang lumakad
king kabiasnan da ding banal, kanita misadia ya ing balen
tungkul king Guinu.
18 At sinabi nang Zacarías king ángel : ¿Nu ku akilalá
itinan? uli ning aku matwa na ku, at ing asawa ku
matwa ne.
19 At mekibat ya ing ángel, ngana kea : Aku i Gabriel, a
ati ku king arapan na ning Dios ; at mituburan ku bang
manyabi keka, at ibie keka deting mayap a balita.
20 At oini, mapipi ka, at e ka makapanyabi, angga king
aldo mapalyari itinan ; uling e ka meniwala karing amanu ku,
a mituparan king panaun da.

21 At ing balen makapanaya kang Zacarías ; at mipa-
pamulala la king pamagluat na king lub ning Pisamban.
22 Dapot inyang lual ne, e no apakisabyan ; at kanita ra
akilala king menakit yang mala king lub ning Pisamban ; at
ya pakisabyan no king anyu, at mepipi ya.

23 At milyari a inyang metupad na la ding aldo ning keang
katungkulan, minuli ya bale na.

24 At pangalabas da ding aldo a deta, milamnan ya i
Elizabet a asawa na, at sinalikut yang limang bulan, ngana:
25 Makanyan nang depatan kanaku ning Guinu, karing
aldo a linawe na ku, bang ilako ing kaumisan ku karing
maldang tau.

Ing balita king pangabait nang Jesús.

26 At king kanam a bulan, ing ángel Gabriel tiburan ne
ning Dios king metung a ciudad ning Galilea, a mayayaus
Nazaret,
27 king metung a dalagang alang bakas a ketangwanan na
ning metung a lalaki a ing laguiu na José, king bale nang
David; at ing laguiu na ning dalaga María.
28 At linub ya king pakasautan na, at ngana: ¡Ingatan
na ka ning Dios, kakataskatasan a mipakamalan! Ing Guinu
atiu keka: muan ka karing babai.
29 Dapot ya megulu yang bina kaisipan king sabing iti, at
pikunutkunutan na king keang sarili nung nanu kayang atu iti.
30 Kanita ing ángel sinabi na kea: María, e ka tatakut;
uling menakit kang kalam king Dios.
31 At oini kumagli ka, at manganak kang metung a lalaki,
at pamalaguiwan meng Jesús.
32 Iti maguing maragul ya, at mayaus yang Anak na ning
Kakataskatasan; at ibie ne kea ning Guinung Dios ing luklu-
kan nang David a ibpa na;
33 at magari yang alang kapupusan king bale nang Jacob;
at ing kaarian na e mirinan kapupusan.
34 Kanita i María sinabi na king ángel: ¿Makananung
mapalyari iti, uli ning aku e ku kikilalang lalaki?
35 At mekibat ya ing ángel, ngana kea: Ing Espíritu
Santo ume ya keka, at ing upaya ning Kakataskatasan lilun-
gan na ka: uli niti ing banal a pungul a mibait, mayaus yang
Anak ning Dios.
36 At oini king ing kamaganak mung Elizabet milamnan
ya namang metung a anak a lalaki king keang ketuan; at iti
yang kanam nang bulan kea a mayayaus yang baug;
37 uling king Dios alang nanumang bague a e mapalyari.

38 At i María sinabi na: Oini ing alipan na ning Guinu,
marapat kanaku nung makananu ing amanu mu. At ing
ángel likuan ne.

Ing pamanalo nang María kang Elizabet.

39 At king aldo a deti tinalakad ya i María, mine yang
mirarapal king kabundukan, king metung nang ciudad Judá,
40 at panlub na king bale nang Zacarías, inatu ne i
Elizabet.
41 At milyari, king kanitang dimdam nang Elizabet ing
atu nang María, ing pungul linuksu ya king atian na; at i
Elizabet kinatmu ya king Espíritu Santo,
42 at minyabi yang masikan, at ngana: Nuan ka karing
sablang babai, at nuan ya ing bunga na ning atian mu.
43 ¿At nukarin kanaku iti a detangan na ku ning indu na
ning Guinu ku a yapa na ku?
44 Uli ning, oini, inyang datang karing panamdam ku ing
siwala ning kekang atu, ing pungul masaya yang linuksu king
atian ku.
45 At nuan ya ing babaing sinalpantaya, uling mipa-
mintuan ngan ing sinabi na kea ning Guinu.

Dalit nang María.

46 Kanita i María sinabi na:
Sasaplala ne ning kaladwa ku ing Guinu,
47 at ing espíritu ku metula ya king Dios a mangabus
kaku.
48 Uling linawe na ing kebaban na ning keang alipan a
babai;
inyapin manibat ngeni ausan da kung nuan;
49 uling depatan na kanaku ning Mayupaya ing mangaragul
a bague;
at banal ing laguiu na.
50 At ing pakalulu na karing dai at dai,
miabie karetang makitakut kea.
51 King keang takde dinapat yang sikanan:
simbulat na la ding palalu uli ning kaisipan na ning
karelang pusu.
52 Leko na la ding mayupaya king karelang luklukan,
at tinas no ding mababa lub.

53 Ding danupan kakatmuan nong pibandian,
at ding mabandi palakuan nong alang daralan.
54 Seupan na ing Israel a alipan na,
banang aganaka ing pakalulu
55 (agpang king sinabi na karing mangatwa tamu)
kang Abraham at karing keang dai angga king kapilan
man.

56 At i María menuknangan ya kea ating anggang atlung
bulan, at kaibat mibalik ya bale na.

Ing pangabait nang Juan a Maminyag.

57 At kang Elizabet pin metupad kea ing panaun a man-
ganank ya; at menganak yang metung a lalaki.
58 At dimdam da ding siping nang bale at ding kamaganak
na king ing Guinu peparagul na dikil kea ing pakalulu na, at
mekitula la kea.
59 At milyari, a king kawalung aldo dinatang la bareng
tulian ing pungul, at pamalaguiwan de, agpang king laguiu
nang ibpa na, Zacarías.
60 At mekibat ya i indu na, ngana: Ali, nung e mipala-
guiwan yang Juan,
61 at sinabi ra kea: Ala ninuman karing kamaganakan
mu a mayayaus king laguiung iti.
62 At pekisabyan de king anyu i ibpa na, kukutnan de nung
nanu ing buri nang palaguiu kea.
63 At inawad ne ing malating tabla, sinulat ya, ngana:
Juan ing laguiu na. At ila ngan mipapamulala la.
64 At kaniti mebuklat ya asbuk, ing dila na mikawal ya, at
minyabi ya, pupurian ne ing Dios.
65 At liban no ning takut ding anggang manuknangan a
makapatulug karela; at king anggang kabundukan ning Judea
pisasabyan da iting anggang bague.
66 At ding anggang makaramdam, ingatan da king pusu ra,
at ngara: ¿Nanu ping daptan na niting anak a lalaki? At
ing gamat na ning Guinu atiu kea.

Dalit nang Zacarías.

67 At i Zacarías a ibpa na kinatmu ya king Espíritu Santo,
at menula ya, ngana:
68 Nuan ya ing Guinung Dios na ning Israel,

uling minapa ya king balayan na at depat na ing keang
pamanatbus;
69 at telakad ne dikil kekatamu ing metung a sagu ning
pangakabus,
king bale nang David a alipan na.
70 (Antimo ing sinabi na king asbuk da ding keang banal a
manula,
a menibat la pa king minuna),
71 pangakabus king kayupayan da ding kekatamung
kasalang,
at king gamat da ding anggang misasakuil kekatamu;
72 bang dapat yang pakalulu karing mangatwa tamu,
at agaganaka na ing banal nang pangaku:
73 ing sumpa a simpa na kang Abraham a ibpa tamu;
74 king ya ibie na kekatamu, kaibat ning pangaligtas tamu
king gamat da ding kekatang kasalang,
ing suyuan tayang alang takut,
75 king kabanalan at katuliran king arap na, king anggang
aldo tamu.
76 At ika, pungul, mayaus kang manula na ning Kakatas-
katasan;
ume ka ping mumuna king arap na ning Guinu, balang
misadia ding keang dalan;
77 ipakilala na ing pangakabus ning keang balayan,
king pangayatbus ning kasalanan da;
78 king uli na ning pakalulu na ning kekatang Dios,
a ya ing penapa na kekatamu ing Alaya, a menibatan
king katasan,
79 bang munye sulu karing atiung makalukluk king dalum-
dum at king lilung ning kamatayan;
bang ituru na la ding bitis tamu king dalan na ning
kapayapan.

80 At ing anak a lalaki meragul ya, at mipasiknangan ya
ing keang espíritu at menuknangan ya king ilang angga
king aldo a pepakit ya Israel.

Ing pangabait nang Jesu-Cristo.

2 AT milyari king panaun a ita a linual ya ing metung a
kautusan a ibat king César Augusto, king misulat la ding
manuknangan king mabilug a labuad.

2 Iti yang minunang pamipasulat a merapat kanitang i
Cirenio pekapun ya king Siria.
3 At bang misulat la, ila ngan balang metung ume la king
sarili rang ciudad,
4 At i José pin minukyat ya Galilea, menulakan ya king
ciudad ning Nazaret, king Judea, angga king ciudad nang
David, a mayayaus Bethlehem (uling ya metung ya karing
katubale na at dai nang David),
5 bang pasulat ya, patina i Maríang kesanmetung na, a iti
mabuktut ya.
6 At milyari, kabang ila atilu karin, metupad la ding aldo a
manganak ya;
7 at penganak ne ing anak nang lalaking pangane, at
binalut neng lampin, at kinera ne king metung a lilibangan;
uli ning alang karinan dikil karela a pagkabilyan da king
pipanlayunanan.

Ding pastul Bethlehem.

8 At ating pastul king labuad a ita, deti manuknangan la
king gutad ingatan dong lalamayan king bengi ding tupa ra.
9 At ing metung a ángel ning Guinu mekiabe ya karela; at
ing ligaya na ning Guinu sinlag king makapatulug karela; at
mitakutan la king maragul a takut.
10 At ing ángel sinabi na karela: E ko pin tatakut, oini,
balitanan dakayung mayap a balita king maragul a tula, a
maguing ikatula na ning mabilug a balean;
11 uling ngeni, king ciudad nang David, mibait ya kekayu
ing mangabus, a ya ing Cristo, ing Guinu.
12 At iti yang maguing tanda yu: Manakit kong metung
a pungul a makabalut karing lampin, at makakera king
metung a lilibangan.
13 At bigla yang mekiabe king ángel ing metung a kerak-
lan na ding king banua, a pupuri la king Dios, at ngara:
14 Ligaya king Dios karing katasan,
at keti sulip ing kapayayapan karing taung mayâp a
pilubluban.

15 At milyari, inyang likuan da no ding ángeles at mine
no banua, ding pastul sinabi ra king metung at metung:
Lumakad ta pin, angga Bethlehem, at lawan tamu iting bague

a kaibat pang mepalyari, a iti ing Guinu pepabalu na
kekatamu.
16 At mine lang binang mirarapal, at disnan de i María, at
i José, at ing pungul makakera ya king lilibangan.
17 At inyang ikit de pepakilala ra ing balita a miabie karela
tungkul kaniting pungul.
18 At ding anggang mekaramdam mengapamulala la king
sinabi ra karela ding pastul.
19 Dapot i María ingatan na iting anggang bague, at
pibulebulayan na king keang pusu.
20 At mibalik la ding pastul, paligaya la at pupuri king
Dios dikil king anggang bague a dimdam da at ikit, makaag-
pang king mibalita karela.

Ing pangatuli at pamiarap kang Jesús.

21 At inyang miganap na ing walung aldo bang matuli ya,
mipalaguiwan yang Jesús, laguiung binye na kea ning ángel
bayu ya kigli king atian.
22 Makanyan mu naman inyang miganap la ding aldo
ning pamanlinis karela a makaagpang king kautusan nang
Moisés, dela re Jerusalem bang miarap ya king Guinu;
23 (antining makasulat king kautusan na ning Guinu:
Ding anggang lalaking minunang penganak, mayaus lang
banal king Guinu;)
24 at bang midaun yang ain makaagpang king masasabi
king kautusan na ning Guinu: kapiasawanan a patipati o
adwang malutub.

I Simeon at i Ana.

25 At, oini, ating metung a tau karin Jerusalem laguiu na
Simeon, at iting taung iti, banal ya at mapamakalulu, panayan
ne ing ikatula na ning Israel; at ing Espíritu Santo atiu kea.
26 At pepabalu na kea ning Espíritu Santo, king e na akit
ing kamatayan anggang e ne akit ing Cristo ning Guinu.
27 A king aguiag ning Espíritu linub ya kanita king
Pisamban: at inyang yarap de ding mangatwa na ing
pungul a Jesús bang marapat kea agpang king kaugalian na
ning kautusan,

28 ya naman tinggap ne karing takde na, at pinuri ne ing
Dios, at ngana :

29 Ngeni ipaintulut munang mako yang payapa ing alipan
mu, Guinu,
agpang king amanu mu.
30 Uling ikit de ding mata ku ing kekang pamangabus,
31 a iti sidia mu king arapan da ding anggang balayan,
32 Sulu yang pasala karing dai
at ing ligaya na ning balayan mung Israel.

33 At ibpa na at indu na mipamulala la king sablang bague
a sasabyan da tungkul kea.
34 At i Simeon pinuri na la ; at sinabi na kang Maríang
indu na : Oini, king iting pungul anti yang batung mibili
bang ikabaldug da, at bang ikatalakad da ding dakal king
Israel, at tanda ya a maguing salangsangan da ;
35 (king sarili mung kaladwa taglus ya naman ing metung
a sundang king bang mipakilala ing kaisipan ding dakal a
pusu.

36 Atiu naman ing metung a babaing manula, Ana, anak
neng Fanuel, king dai nang Aser, (dakal ne twa,) at mebie
yang pitung banwang kayabe na ning asawa na manibat king
keang pangadalagang alang bakas ;
37 at mebalu yang walung pulu,t, apat a banwa a iti e ya
mamako king Pisamban, daraptan na ing ayuno at panalangin
king bengi at aldo.
38 At inyang dinatang ya ketang oras muring ita, pasa-
lamat ya king Dios at manyabi ya tungkul king pungul karing
anggang manaya king pamanatbus karin Jerusalem.

39 At inyang atuparan dana ngan ing sablang bague agpang
king kautusan na ning Guinu, mibalik la Galilea, king karelang
ciudad a Nazaret.
40 At ing anak daragul ya, at mipasiknangan ya king
espíritu mikakatmuan yang kabiasnan : at ing kalam ning Dios
atiu kea.

Ing anak a Jesús libutad ding pantas.

41 At mame la ding mangatwa na Jerusalem banwabanwa
king pista na ning Pascua.

42 At inyang ya miras nong labingadwang banwa, minukiat
la makaagpang king kaugalian king pista.
43 At inyang atuparan da no ding aldo, king pamibalik da,
melakwan ya ing anak a Jesús karin Jerusalem, at ding
mangatwa na e ra pangabalwan.
44 At king ukul da pin kayabe ra ne king katipunan da,
linakad la lub ning patingapun; at panintuna de karing kama-
ganak da, at kakilala.
45 At antining e re disan, mibalik la Jerusalem penintun de.
46 At milyari, kaibat ning atlung aldo, disnan de king
Pisamban, makalukluk ya libutad da ding pantas, pakiramda-
man na la, at kukutnan na la.
47 At ding anggang makiramdam kea mangapamulala la
king keang kaisipan at pakibat.
48 At inyang akit de, mipamulala la; at sinabi na keang
indu na: Anak, ¿bakit depatan mu kekami ing makanyan?
Oini king ibpa mu at aku penintun da kang kambe ing lungkut.
49 Ing sinabi na karela: ¿bakit panintunan yu ku? ¿E yu
balu king dapat kung magbili karing kabagayan nang ibpa ku?
50 Dapot ila e ra atalastas ing sasabyan na karela.
51 At tinipa yang kayabe ra, at minuli ya Nazaret; at
pepasakup ya karela: At i indu na ingatan na king keang
pusu iting anggang mesabi.

52 At i Jesús daragul ya king kabiasnan at king pamikaka-
tawan, at king kayap dikil king Dios at karing tau.

Pamanaral nang Juan a Mamiyang.

3 KING banwang labinglima ning pangaari nang Tiberio
César; kanita i Poncio Pilato gobernador ya Judea, at i
Herodes tetrarca ya Galilea, at ing kapatad na i Filipo, tetrarca
ya Iturea at king kaukuman na ning Judea at Traconite, at i
Lysanias tetrarca ya Abilinia,
2 inyang Sumo Sacerdote ya i Anás at i Caifás dinatang
ing pamipasiag na ning Dios kang Juan a anak nang Zacarías,
a karin king ilang.
3 At ya mine ya king anggang labuad a makabebe king
Jordan, panaral na ing binyag ning pamanisi, bang mipata-
waran ing kasalanan;

4 antimo ing makasulat king libru karing amanu nang
Isaías a manula,

Siwala na ning metung a kukulisak king ilang:
Isadya yu ing dalanan na ning Guinu,
tuliran yu la ding keang daklat.
5 Ding anggang saug mitambunan la,
at mibaba la ding anggang bunduk at taluktuk;
at tumulid ing anggang baluktut,
at ing dalan a burul mipatag;
6 at ing anggang laman akit na ing pangabus na ning Dios.

7 At sasabyan na karing lulual a pabinyag kea: Daing
kamulalu ¿ninung tinuru kekayu a tumakas ko king muang
daratang?
8 Munye ko ping bungang karampatan king pamanisi, at e
yu pagmulan sasabyan king lub yung sarili: I Abraham yang
ibpa mi; uling aku sasabyan ku kekayu, king ing Dios arapat
na, aguiang kareting batung deti, a mitalakad anak nang
Abraham.
9 At ngeni murin ing palakul makabili ya karing uyat da
ding dutung: ding anggang dutung a e pin munye mayap a
bunga makutud la, at miugse king api.
10 At ding malda kukutnan de: ¿Nanu pin ing daptan
mi?
11 At mekibat ya, ngana karela: Ing ating adwang
kaimalanan, idake ne ing ninumang ala; at ing at ing kaka-
nan daptan na naman ing makanyan.
12 At dinatang la naman ding manyingil buis balang
mabinyag, at sinabi ra kea: ¿Maestro, nanu ing daptan mi?
13 At sinabi na karela: E ko maguimbut maiguit king
makautus kekayu.
14 At kitnan da ne man ding sundalus, ngara: At ikami
¿nanu ing daptan mi? At sinabi na karela: E ko mamigla
kaninuman; at kaninuman e ko manalipit; at makaguiu kayu
king kekong upa.

15 At inyang manaya ya ing balayan, at ding malda
mitatwa ing karelang pusu tungkul kang Juan, nung ya
galang ing Cristo:
16 Mekibat ya i Juan karing malda, ngana: Aku, king
katutwan, bibinyagan dakayu king danum; dapot datang ya

ing metung a lalu kayupayan kanaku, a e ku man bague kalag
king tali ding keang sapin: ya binyagan na kayu king
Espíritu Santo at king api.
17 Ing pamipayangin na atiu king gamat na, at bang
linisan neng tune ing keang pidadaran, at tipunan na la ding
binutil king keang bangan; dapot ing are silaban na king
aping e matatda.

18 At king mialiwang dakal a kausukan panaral na ing
mayap a balita king balayan.

19 Dapot i Herodes a tetrarca, inyang sebyanan ne uli nang
Herodías a asawa na ning kapatad na, at king anggang
depatan nang dewakan Herodes,
20 digdag na iti king anggang miayaliwa, a kilung ne i
Juan king sukulan.

Pamaminyag kang Jesús.

21 At milyari, a inyang ing mabilug a balayan mebinyag na,
at i Jesús mebinyag nea naman, at inyang manalangin ya,
mebuklat ya ing banwa.
22 At tinipa ya babo na ing Espíritu Santo king aske a
katawan antimong patipati, at ating metung a siwala meni-
batan banwa, a sasabyan na : Ika ing Anak kung kaluguran,
keka ku akakit ing tula ku.

Penibatan nang lahing Jesús.

23 At i Jesús murin kanita atin neng anggang atlung
pulung banwa, inyang migmula yang menaral (a king pikabal-
wan da) anak neng José, a anak nang Elí,
24 a anak nang Matat, a anak nang Leví, a anak nang
Melquí, a anak nang Jané, a anak nang José,
25 a anak nang Matatías, a anak nang Amós, a anak nang
Nahum, a anak nang Eslí, a anak nang Nagé,
26 a anak nang Maat, a anak nang Matatías, a anak nang
Sime, a anak nang José, a anak nang Judá,
27 a anak nang Juana, a anak nang Resa, a anak nang
Zorobabel, a anak nang Sealtiel, a anak nang Neri,
28 a anak nang Melquí, a anak nang Adí, a anak nang
Cosam, a anak nang Elmodam, a anak nang Er,

29 a anak nang Josè, a anak nang Eliezer, a anak nang
Jorim, a anak nang Mattat, a anak nang Leví,
30 a anak nang Simeón, a anak nang Judá, a anak nang
José, a anak nang Jonán, a anak nang Eliaquim,
31 a anak nang Melea, a anak nang Mena, a anak nang
Mattata, a anak nang Natán, a anak nang David,
32 a anak nang Isaí, a anak nang Obed, a anak nang Booz,
a anak nang Salmón, a anak nang Naasón,
33 a anak nang Aminadab, a anak nang Aram, a anak
nang Esrom, a anak nang Farés, a anak nang Judá,
34 a anak nang Jacob, a anak nang Isaac, a anak nang
Abraham, a anak nang Taré, a anak nang Nacor,
35 a anak nang Serug, a anak nang Ragau, a anak nang
Peleg, a anak nang Heber, a anak nang Selah,
36 a anak nang Cainán, a anak nang Arfaxad, a anak nang
Sem, a anak nang Noé, a anak nang Lamec,
37 a anak nang Matusalem, a anak nang Enoc, a anak nang
Jared, a anak nang Mahalaleel, a anak nang Cainán,
38 a anak nang Enós, a anak nang Set, a anak nang Adam,
a menibatan king Dios.

Ing pamanuksu.

4 AT i Jesús kipnuan ya king Espíritu Santo, mibalik ya ibat
king Jordan, at dela ne ning Espíritu king ilang,
2 king lub ning apat apulung aldo tutukswan ne ning diablo.
At e mengan nanuman king aldo a deta : at pangapupus niti
meranup ya.
• 3 At ing diablo, sinabi na kea : Nung ika ing Anak na ning
Dios, sabyan mu king batung iti malyari yang tinape.
4 At i Jesús pekibatan ne : Makasulat : E mu king tinape
mie ya ing tau.
5 At inukiat ne babo, at king dit a panaun pepakit no kea
ding anggang kaarian a tutuknangan keti king yatu.
6 At sinabi na kea ning diablo : Keka ibie ku ngan iting
anggang kayupayan, ampon ing kapurian da deting kaarian :
uli ning miabie kanaku, at ibie ku king nung ninu ing buri
kung dinan.
7 Nung ika pin samba ka king arapan ku, ing sabla maguing
keka,

8 At mekibat ya i Jesús, ngana kea: makasulat: King
Guinung Dios mu karin ka samba, at ya kabud ing suyuan mu.
9 At inatad ne kanita Jerusalem, at binili ne king babo naug
pamakpak ning Pisambàn, at sinabi na kea: nung ika Anak na
ka ning Dios, paibaldug ka manibat keti angga lalam:
10 Uli ning makasulat:
King panabilinan na la ding keang ángeles, bang ingatan
da ka;
11 at:
Babo rang palad ding karelang gamat dalan da ka,
bang e ya mitakid ing bitis mu king nanumang batu.
12 At pekibatan neng Jesús, ngana kea: Masasalese: E
me tutukswan ing Guinung Dios mu.
13 At inyang mapupus na ing anggang tuksu, ing diablo
kinawani ya keang mapilan panaun.

Pepalakuan de i Jesús Nazaret.

14 At i Jesús mibalik ya Galilea king upaya na ning Espíritu,
at ing keang kapurian mikalat king anggang labuad a mika-
kanlapit.
15 At tuturu ya karing sinagogas da, at pupurian de ding
malda.

16 At dinatang ya Nazaret, a nung nu ya meragul; at linub
ya, king sinagoga king aldo sábado, uling yang kaugalian na,
at tinalakad yang minasa.
17 At miabie ya kea ing libru nang Isaías a manula; at
inyang bikadkad ne ing libru, ikit ne ing dake a nung nu
makasulat itinan:
18 Ing Espíritu ning Guinu atiu kanaku,
uli ning linyan na ku bang munye mayap a balita karing
maluka;
tinubud naku bang mipabalu karing bihag ing panga-
atbus da,
at karing bulag ing pangasubli ning karelang pani-
manman;
balang mibili king katimawan ding mayayalipit;
19 bang mibulalag ing kawiliwiling banua na ning Guinu.
20 At inyang lilun na ne ing libru, binye ne king kadwangan,

at linukluk ya ; at ding mata ra ngan ding maldang atiu king
sinagoga dinangat do kea.
21 At migmula yang minyabi karela ; Ngeni mipamintwan
ya iting kasulatan king daramdaman yu.
22 At ding malda babie la ngang pamipatutu ; at manga-
pamulala la king sablang amanung mayap a lulual king asbuk
na, at ngara : ¿ Aliwa iti ing anak nang José ?
23 At ya sinabi na karela : Alang kapikakunuan sabyan ye
kanaku iting diparan : Manulu, uluan mu ing sarili mu : ing
anggang dimdam ming depatan mu king Capernaum, daptan
mu naman keti king gabun a tibuan mu.
24 At sinabi na karela : Tutu man sasabian ku kekayu,
king ninumang manula e matanggap king balayan na.
25 Tutu man sasabyan ku kekayu, king malda la ding
mebalung babai a atiu king Israel, inyang panaun nang Elías,
kanitang mikabat ing banua king atlung banua at anam a
bulan, nanupata mikamaragul a danup king mabilug a yatu ;
26 dapot kaninu pa man karela e mituburan i Elías nung e
Sarepta, sakup ning Sidón, king metung a babaing mebalu.
27 At dakal la naman ding leproso a atiu Israel king panaun
nang Eliseong manula ; at ninuman karela alang melinis nung
e i Naamán a tau Siria.
28 At kinatmu lang mua ding anggang atiu king sinagoga,
king pamanamdam da king bague a iti.
29 At pesitalakad la, at tinabi re king lual ning ciudad, at
dela re king tungatung ning bunduk, a nung nuya makatalakad
ing karelang ciudad, baresang ibaldug.
30 Dapot ya, linabas ya king kalibudtan da, at meko ya.

Pamanulu king metung a tau Capernaum a makidemonio.

31 At ya tinipa ya Capernaum ciudad ning Galilea At
tuturu na la king aldo ning sábado.
32 At magmulala la king keang pamanuru, uling ing keang
amanu makikayupayan.

33 At king sinagoga ating metung a taung makiespiritu
ning metung a demoniung marinat, minyabi yang masikan :
34 Paburen mu kami, ¿ Nanu ing pakialam mi keka, Jesús,
tau Nazaret ? ¿ Dinatang ka bamu keng lipulan ? Aku
akikilala ra ka nung ninu ika, ing Banal ning Dios.

35 At i Jesús sebyanan ne, ngana: Paipipi ka, at lual ka
kea. At inyang belabag ne ning demonio libutad da meko ya
kea, at e ne penasakit.
36 At ila ngan mengasdan la, at misabisabi la balang metung,
ngara: ¿Nanung amanu iti? uling yutus no ding marinat a
espíritu, makikayupayan at bigsikan, at mamako la?
37 At mikalat ing balita tungkul kea king anggang karinan
a makalapit king labuad a ita.

Ing pamipakayap king katiwangan nang Simón.

38 At inyang talakad ya king sinagoga linub ya king bale
nang Simón. At ing katiwangan nang babaing Simón
makakera ya uli ning maragul a lagnat; at mengutang la dikil
kea.
39 At inyang lumapit ya king siping na, sebyanan na ing
lagnat, at likuan ne ning lagnat; at tinalakad ya kanita murin
at sinuyu ya kea.

40 At pangalbug na ning aldo, ding anggang makisalunan
a miayaliwang sakit, darala ro kea: at ya tutumpak no ding
gamat na babo ning balang metung karela, pakayapan na la.
41 At ding demonius man lulual la karing malda, gugulisak
la, at ngara: Ika ing Anak ning Dios. Dapot ya sasabyanan
na la, e no paintulutan manyabi, uli ning balu ra king ya ing
Cristo.

42 At inyang mayayabak na, i Jesús mine ya king metung
a ilang; at ding keraklan panintunan de, at sasaksak la kea
at pagkapilitan deng kawatan, bang e kawani karela.
43 Dapot ya sinabi na karela: Dapat mu namang ipanaral
ku karing aliwang ciudades ing kaarian na ning Dios: uling
king uli na niti mipabal ku.
44 At lalakad yang manaral karing sinagoga ning Galilea.

Ing mala king pamamalakaya. Ding minunang alagad.

5 AT ing milyari king misan a aldo, inyang ding maldang
tau sasaksak lang lumapit kea, bang makiramdam king
amanu ning Dios, ya makatalakad ya siping ning dayat dayatan
malat na ning Genesaret;

2 at ikit no ding aduang sakayan, a deti atilu king pangpang
ning dayatdayatan ; at ding manliligo likuan da la, at lilinisan
do ding karelang pukut.
3 At linub ya king metung karing sakayan, ya ing kang
Simón, at kea inawad na king idayu neng ditak king gabun :
at inyang lukluk ne, panaralan na la ding keraklan manibat
king bangka.
4 At inyang tinuknang yang minyabi, ngana kang Simón :
Ituru me king malalam, at ibaldug yu la ding pukut yu, bang
makaligo.
5 At i Simón mekibat ya, ngana : Mestro, kabukas keng
mepagal, at ala keng ikua nanuman : dapot, king uli ning sabi
mu ibaldug ko ding pukut.
6 At inyang arapat na na mekakulung lang binang dakal a
asan, a migmula lang maguiguisi ding pukut.
7 At ila inaus da la ding kayabe rang atilu king aliwang
sakayan, bang lumapit lang sumaup karela. At inyang datang
na la, kitmuan do ding aduang sakayan, nanupata lalbug la.
8 I Simón Pedro pin, inyang akit na iti, siniklaud ya karing
bitis nang Jesús, ngana : Kawani ka kanaku, Guinu, uling
aku tau kung palpikasala.
9 Uli ning migmulala ya, at ding anggang abe na,
makaingguil karing arakap dang asan ;
10 at makanyan mu naman i Santiago at i Juan, anak
nong Zebedeo a kayabe nang Simón. At i Jesús sinabi na
kang Simón : E ka tatakut : manibat ngeni lumigo kang tau.
11 At inyang asaka ra no king gabun ding sakayan da,
likuan do ngan, at mekiabe la kea.

Pamipakayap king metung a leproso.

12 At milyari king inyang ya atiu king metung karing
ciudad, oini, linapit ya kea ing metung a lalaking mipnung
lepra ; a iti pamanakit na kang Jesús, migsakab ya, at mag-
amuamu ya kea, ngana : Guinu, nung buri mu, alinis mu ku.
13 At ing gamat na guewang ne, tigkilan ne, ngana : Buri
ku ; luminis ka. At kanita murin likuan ne ning lepra.
14 At inutus na kea king kaninuman e na panyabyan ; nung
e mako ka, (ngana) pakit ka king sacerdote, at main ka king
pangalinis mu, agpang king inutus nang Moisés, king pami-
patutu karela.

15 Dapot lalu pang mikakalat ing balita dikil kea : at miti-
puntipun la ding binang dakal a tau bang makiramdam la, at
maulu la king karelang sakit.
16 At ya lulual ya king ilang, at manalangin ya.

Pamipakayap king metung a lumpu.

17 At milyari king misan a aldo a tuturu ya, at ding fari-
seos a talaturu na ning kautusan karin la pakalukluk, a pawa
la ngang menibatan karing anggang nayun ning Galilea, at
ning Judea, at ning Jerusalem ; at ing upaya ning Guinu atiu
kea bang pakayap.
18 At, oini, ding lalaki daralan de king metung a pagkeran
ing metung a lalaking lumpu ; at manintun lang piluban at
bang abili re king arap na.
19 At inyang e la manakit piluban da uli ra ding dakal a
tau, penik de king bubungan, at king bubungan dinalan de
beba reng makabili king keang pagkeran, king libutad da, at
binili re king arapan nang Jesús.
20 At inyang ikit na iting karelang kasalpantayanan,
ngana : Tau, ing kasalanan mu mipatawaran na.
21 Kanita ding escribas at fariseos migmula lang mitatua,
ngara : ¿ Ninu ining sasabing kapusungan ? ¿ Ninu ing maka-
patawad kasalanan nung e mu ing Dios ?
22 Dapot i Jesús, antining balu na ing kaukulan da, peki-
batan na la, ngana : ¿ Bakit manisip kayu king kekong pusu ?
23 ¿ Isanu ing lalung mayan sabyan : Ding kasalanan mu
mipatawaran la ; ó sabyan : Talakad ka, at lumakad ka ?
24 At bang abalu yu pin, king ing Anak ning tau makiu-
paya ya keti sulip mamatawad kasalanan, ngana king lumpu :
Sasabyan ku keka : Talakad ka, at dalan me ing kekang
pagkeran ; at lumakad kang muli bale mu.
25 At kanita, tinalaked ya king arapan da, at dela ne ing
keang pagkeran, minuli ya bale na, pupurian ne ing Dios.
26 At mipamulala la ngan, at pupurian de ing Dios ; at
kinatmu lang takut, ngara : Menakit keng pagmulalan ngeni.

Ing pangapili nang Leví.

27 At kaibat na niting bague meko ya, at ikit ne ing
metung a manyingil buis, laguiu na Leví, makalukluk ya king
pipanyingilan buis, at sinabi na kea : Tuki ka kanaku.

28 At likuan na ngan, tinalakad ya at tikian ne.

29 At i Leví pigtawan neng maragul bale na ; at mika-ating
dakal a manyingil buis, at aliwa pang makalukluk a kayabe
ra.
30 At ding fariseos at ding escribas da bubulung la salang
karing alagad na, ngara: ¿Bakit mamangan kayu at
miminum kayabe ra ding manyingil buis at palpikasala?
31 At pekibatan nong Jesús, ngana karela: Ding mayap e
re kailangan ing manulu, nung e ding masakit.
32 E ku dinatang bang ausan ko ding banal, nung e ding
palpikasala king kapanisian.

Ing ayuno.

33 At ila sinabi ra kea: Ding alagad nang Juan maga-
yunu lang maralas at manalangin, at makanian mu naman
ding karing fariseos; dapot ding keka mamangan la at
miminum.
34 At i Jesús sinabi na karela: ¿Arapat yu wari king ding
abe king kasal magayunu la, anggang kayabe re ing asawa?
35 Dapot datang ing aldo dikil kaniti; at nung ilako ya
karela ing kekasal, kanita magayunu la king panaun a ita.
36 At sinabi nea naman karela ing metung a alimbawa:
Ninuman e ne itagpi ing pinilas king imalanan a bayu, king
aran a imalan: uli ning maguisi pa ing bayu, at king aran e
maguing dapat ing tagping mepilas king bayu.
37 At ninuman e milulan bayung alak karing aran a
balat; nung mipakanyan ing alak a bayu guisian no ding
balat, at mibulus ing alak, at ding balat masira la:
38 nung e ing alak a bayu dapat ilulan karing balat a bayu.
39 (At aguiang ninuman, a miminum king laun a alak, e
na na buri ing bayu; uling sabyan na: Mayap ing laun.)

I Jesús Guinu ne ning Sábado.

6 AT milyari inyang lalabas ya i Jesús king asikan king
misan a sábado, ding alagad na lalabnut la king tinalague,
kakanan da, liliguisan da karing gamat da.
2 At ding mapilan karing fariseos sinabi ra karela: ¿Bakit
daraptan yu ing e matulid daptan karing aldo ding sábado?

3 At mekibat ya i Jesús karela, ngana: Aguiang iti e yu
abasa, iti depatan nang David, inyang meranup ya ampon
ding kayabe na,
4 inyang linub ya king bale ning Dios, at kinua no ding
tinape a ain, at mengan ya; at dininan na la naman ding
kayabe na; tinape lang e matulid kanan na ning ninuman,
nung e mu bukud ding sacerdote?
5 At sinabi na karela: Ing Anak ning tau Guinu ne ning
sábado.

Pamipakayap king metung a taung malangi metung a gamat.

6 At milyari mu naman king metung a sábado, king linub
ya king sinagoga at tuturu ya; at atin karin metung a taung
malangi ya ing gamat nang wanan.
7 At ding escribas at fariseos pagumasdan de, bang akit da
nung pakayapan ne king sábado, bang manakit lang dalan
bareng asumbung.
8 Dapot ya akikilala na ing kaisipan da, at sinabi na king
lalaking malangi gamat: Talakad ka, at magbili ka king
libutad. At ya tinalakad ya.
9 Kanita i Jesús sinabi na karela. Kutnan da kong
metung a bague: ¿Katuliran king aldo sábado dapat mayap,
ó dapat marawak, miligtas bie ó kaya makamate?
10 At linawe no ngan ding makapatulug, sinabi na king tau:
Yatyat me ing gamat mu, at ya makanyan ing depatan na, at
ing gamat na kinayap ya.
11 At ila kinatmu la king mua, at pisabisabyan da balang
metung ing dapat dang daptan kang Jesús.

Pamanalal karing labingadwang apóstol.

12 At milyari king aldo a deta a ya mine ya king bunduk
bang manalangin; at kabukas manalangin ya king Dios.
13 At inyang abak na, inaus na la ding keang alagad, at
memili yang labing adwa karela, a pemalaguiwan nong
apóstol:
14 i Simón a pemalaguiwan na namang Pedro, at i Andrés
a kapatad na, Santiago at i Juan, Felipe at Bartolomé,
15 Mateo at Tomás, Santiago anak nang Alfeo, at i Simón
a ausan dang talasiasat,

16 at i Judas anak nang Santiago, at i Judas Iscariote, ing milyaring taksil.

17 At inyang tipa yang kayabe ra, tinuknang ya king metung a karinan a patag, at ing keraklan karing alagad na, at ding binang dakal a taung memalayan, a menibat king mabilug a Judea at Jerusalem, at king bebe na ning Tiro at ning Sidón ; deti dinatang la bang pakiramdaman de at bang kumayap la king karelang sakit ;
18 at ding pasakitan da ding espíritung marinat, kinayap la.
19 At ding anggang keraklan pagkapilitan deng atagkilan ; uli ning luluál kea upaya a pakayap karela ngan.

Ing pamanaral king bunduk.

20 At ya, tinas no ding mata na karing keang alagad, ngana karela : Nuan kayu ikong maluka ; uling kekayu ya ing kaarian na ning Dios.
21 Nuan kayu ikong daranup ngeni ; uling kumabsi kayu. Nuan kayu ikong ngeni tatangis ; uling tumula kayu.
22 Nuan kayu nung ding tau pikakamuan da kayu, at isasakwil da kayu, at palmuran da kayu, at isakwil da ing laguiu yu anting marawak, uli na ning Anak ning tau ;
23 magsaya kayu king aldo a ita, at luksu kayu king tula ; uling, oini, ing kekong ablas maragul karin banua ; antining makanian mu naman ing depatan da ding mangatwa ra karing manula.
24 Dapot, kalulu na kayung mabandi uling ngeni atina kekayu ing tula yu.
25 Kalulu na kayu ikong mabsi ngeni ; uling dumanup kayu. Kalulu na kayu ikong matula ngeni uling manangis kayu at managulele kayu.
26 Kalulu na kayu nung ding anggang tau manyabi lang mayap dikil kekayu uling makanyan mu naman ing depatan da ding mangatua ra karing e tutung manula.

27 Dapot kekayung makiramdam, sasabyan ku : Luguran yo ding kasalang yu : daptanan yong mayap ding masama kekayu :
28 Purian yu la ding malmura kekayu ; at ipanalangin yu la ding manlibak kekayu.

29 At king sinugat keka king metung a pisni, yarap mea
naman ing metung ; at ninumang milako king kekang balabal,
e mea nanan pagkait ing túnica.
30 Detang anggang maniawad keka, dinan mu la ; at king
kinua na king bandi mu, e muna aduan pasibayu.
31 At nung makananu ing buri yung daptan da kekayu
ding tau, makanyan mu naman ing daptan yu karela.
32 Uling nung kaluguran yu la ding malugud kekayu,
¿ nanu ing kalam a kamtan yu? uling ding palpikasala man
lulugud la karetang lulugud karela.
33 At nung darapat kong mayap karing darapat mayap
kekayu, ¿ nanu ing kalam a kamtan yu? uling aguiang ding
palpikasala daraptan da naman iti.
34 At nung paparam kayu karetang atin kong panayan
tanggapan, ¿ nanu ing kalam a akamtan yu? aguiang ding
palpikasala paparam la karing palpikasala, barang pasibayung
tanggapan.
35 Ikayu, e makanian, lugud kayu karing kasalang yu ; at
dapat kong mayap at param kayu, king alang nanumang
panayan ; at maragul ing maguing ablas yu, at maguing anak
na kayu ning Kakataskatasan ; uling ya maganaka ya dikil
karing e kikilalang utang a lub at mangarawak.
36 Maguing mapamakalulu kayu, antimo ing kekong Ibpa
mapamakalulu ya.

37 At e ko mamatul, at e ko mayatul ; e ko mamarusa, at
e ko miparusan. Mamatawad kayu, at mipatawaran kayu.
38 Munie kayu, at mirinan kayu ; tinakal a mayap, sinkup,
siksak, at lalapo, miabie king kandungan yu ; uli ning king
sukad a pisukdan yu, karin da ko sukdan.
39 At sinabi na neman karela ing metung a alimbawa :
¿ Arapat na wari ning bulag tumaid yang bulag ? ¿ e la para-
parang mabaldug king kulkul ?
40 Ing alagad e ya makatas king keang talaturu, dapot
balang metung nung maguing tune ya maguing anti ya king
talaturu na.
41 ¿ At bakit lalawan me ing puling a atiu king mata na
ning kapatad mu, at e me ukulan ing kabual a atiu king sarili
mung mata ?
42 ¿ At makanau mung asabi king kapatad mu : Kapatad,
paburen mu, yugse ke lual ing puling a atiu king mata mu at

nung ika murin e me lalawan ing tatal a atiu king mata mu?
Mágbanalbanalan, yugse me pamu ing tatal king mata mu, at
kanita akit mung masala ing pamanugse mu lual king puling a
atiu king mata na ning kapatad mu.
43 Uling alang dutung a mayap a mamungang marawak;
at alang marawak a dutung a mamungang mayap.
44 Uling balang dutung king bunga na makikilala ya. Uling
karing aya e ka makapupul higos, aguiang karing zarza e ka
guntal uvas.
45 Ing mayap a tau king mayap nang pibandian ning
keang pusu kakuanan na ing mayap; at ing marawak a tau,
king marawak nang pibandian ning keang pusu kakuanan na
ing marawak; uling ing mangatmu king pusu yang sabyan na
ning asbuk.

46 ¿Bakit ausan yu kung Guinu, Guinu: at e yu daraptan
ing sasabyan ku?
47 Detang anggang mame kanaku, pakiramdaman na ing
amanu ku, at daptan na la, ituru ke kekayu nung ninu ing
kalupa na:
48 kalupa ne ning metung a tau a menalakad metung a bale,
kinulkul ya, at linalam ne, at telakad ne ing asias babo ning
batu; at inyang dinatang ing bulus, pupungkulan ne ning
mabilis a agus, dapot e ne akimut, uli ning mayap nang
pangatalakad.
49 Dapot ing makiramdam at e na daraptan, makilupa ya
king metung a tau a telakad ne king gabun ing bale na e
miniling pipapagtibayan, at iti pingkulan ne ning bulus misaldak
ya, at maragul ing meguing kasiran na nitang bale.

Ing centurión Capernaum.

7 AT inyang ayari na na ngan ing anggang amanu na king
daramdaman na ning balayan, linub ya Capernaum.

2 At ing alipan nang lalaki ning metung a centurion a
pakamalan nang bina masakit ya, at malapit yang mate.
3 Dapot inyang damdaman na ing balita tungkul kang
Jesús, tinubud na la kea ding makatua ra ding Judíos,
ipagamuamu ra kea king ayan ne sa at pakayapan ne ing
keang alipan.

4 At ila linapit la kang Jesús, migamuamu la kea king
taimtim ngara: Karampatan king iti daptan mu kea;
5 uling kaluguran na ing kekatang dai, at ya telakad na
katang sinagoga.
6 I Jesús tinuki ya karela. Dapot inyang e no marayu
king bale, tinubud no kea ning centurión ding mapilan nang
kaluguran, ngana kea: Guinu, e ka mangabala, uling aku e
ku karampatan a ika lungub ka king lalam ning kakung
bubungan:
7 uli na niti e ku inukul man a aku katampatan kung ume
keka; dapot manyabi kang metung a sabi, at ing ipus ku
kumayap ya;
8 balu ku: uli ning aku man tau kung makabili lalam ning
kayupayan, atin kung sundalus a sasakupan; at sabyan ku
kanini: makoka, mako ya, at king metung: ume ka keni,
lumapit ya, at king alipan ku: Daptan mu iti, at daptan na.
9 At inyang damdaman nang Jesús iti migmulala ya kea;
at melikid ya, ngana karing keraklan a tutuki kea: Sasabyan
ku kekayu, king aguiang karin Israel, e ku menakit kasalpanta-
yanan a binang maragul.
10 At inyang ding tubud mibalik la at linub la bale, disnan
deng mayap ing alipan.

Ing anak nang lalaki ning metung a mebalu karin Nain.

11 At milyari king aldo a tutuki, a mame ya i Jesús king
ciudad a mayayaus Naín, at kayabe na la ding malda karing
keang alagad, at ding keraklan kayabe na la.
12 At inyang datang ya a malapit king pasbul ning ciudad,
oini, lulual de ing metung a mete, bugtung neang anak indu
na, a ya man mebalu ya; at dakal lang tau king ciudad ding
kayabe na.
13 At inyang akit ne ning Guinu, melunus ya kea, at
ngana: E ka manangis.
14 At linapit ya, tigkil ne ing kabaung; at ding magdala
tinuknang la. At sinabi na: Baintau, sasabyan ku keka,
talakad ka.
15 At linukluk ya ing mete, at migmula yang minyabi: at
binye ne kang indu na.
16 At ding sabla mirinan lang takut, at pupurian de ing

Dios, ngara: Ing metung a maragul a manula tinalakad ya
king libutad tamu; at: Ing Dios inapa ne ing keang balayan.
17 At ing balita tungkul kea mikalat king mabilug a Judea,
at king mabilug a labuad a mikakanlapit.

Ding tiburan nang Juan a Maminyag.

18 At belita ra kang Juan ding keang alagad dikil king
anggang bague a iti.
19 At i Juan minaus yang adua karing keang alagad, at
tinubud no king Guinu, ngana: ¿Ika itang datang, o
manaya keng aliwa?
20 At inyang datang no kea ding lalaki, ngara: I Juan a
Maminyag tinubud na ke keka, at pasabi na: ¿Ika itang
datang, o manaya keng aliwa?
21 At king panaun a ita pepakayapan na la ding dakal
king karelang sakit, at kaskupan da, at espíritung marawak,
at ding dakal a bulag dininan nong panimanman.
22 At mekibat ya, ngana karela: Ume kayu, at ibalita yo
kang Juan ding bague a ikit yu at dimdam: ding bulag maka-
kit la, ding pile lalakad la, ding leprosu malilinis la, ding
maklak daramdam la, ding mete susubli lang mie, at karing
maluka mipamalita ya ing evangelio.
23 At nuan ya ing e manakit katatakiran kanaku.

24 At inyang meko na la ding tubud nang Juan, ya
migmula yang sinabi karing keraklan tungkul kang Juan
¿Ikayu linual kayu king ilang nanung inalben yu? ¿metung:
yang kawayan a ugunan na ning angin?
25 Dapot, ¿nanung liwalan yung inalben? ¿metung a
taung makapiblas imalan a masanting? Oini, ding makimau-
lagang imalan, at ding mabibie king tula, atilu karing bale ra
ding arian.
26 Dapot, ¿nanung liwalan yung inalben? ¿metung yang
manula? Wa, aku sasabyan ku kekayu, at maiguit ya king
manula.
27 Iti ya itang king uli na makasulat:
Oini ipabal ke ing kakung tubud mumuna king arap mu,
a isadya na ing dalan mu king kekang arapan.
28 Aku sasabyan ku kekayu king karing mibait karing babai,

alang ninuman a maiguit kang Juan; dapot ing pekamalati
king kaarian ning Dios, maragul ya kea.
29 (At ing mabilug a balayan at ding manyingil buis inyang
damdaman de, pepatutuan de ing Dios, a pepabinyag la king
binyag nang Juan.
30 Dapot ding fariseos at ding talaturu king kautusan,
sikuil da ing kaburian na ning Dios king karela, e la pepa-
binyag kea.)

31 ¿Kaninu ko pakitulad ding taung bait ngeni, at kaninu
la mibas?
32 Katulad do ding anak a makalukluk king plaza, at
migugulisakan la ding metung at metung, at ngara:

Tinigtigan da kong basle, at e ko tinerak;
a managulele kami at e ko menangis.

33 Uling dinatang ya i Juan a Maminyag a tinape man e
mamangan, at alak man e miminum, at sasabyan yu: At in
yang demoniu.
34 Ing anak ning tau dinatang ya, a mamangan ya, at
miminum, at sasabyan yu: Oini, ing metung a taung matako,
at mapaninum alak, kakaluguran de ding manyingil buis at
ding palpikasala.
35 Dapot ing kabiasnan mipatutuan karing anggang
anak na.

Ing makasalanan a babai a minulis pabanglu karing bitis nang Jesús.

36 At pekisabyan neng mayap ning metung karing fariseos,
king makiabe yang mangan kea; at linub ya king bale na
ning fariseo, mighilig ya king dulang.
37 At, oini, ing metung a babai king ciudad, a iti palpika-
sala ya, at inyang austa na a atiu king dulang king bale na
ning fariseo, migdala yang metung a basung alabastru a
makiunguento;
38 at inyang atinayu king gugulutan na, malapit karing
keang bitis menangis ya at pigmulan nong diligan king lua
ding bitis na, at kukuskusan na la king buak na ning keang
buntuk; at uman na lang taimtim ding bitis na at pupulisan
na la king unguento.

39 At inyang akit na iti ning fariseong minagkat kea,
minyabi ya king sarili na, ngana: Iti, nung manula ya,
akilala ne nung isanu at nung ninu ing babaing tatagkil kea,
uling palpikasala ya.
40 At mekibat ya i Jesús, ngana kea: Simón, atin kung
sabyan keka a metung a bague. At ya ngana kea: Sabyan
mu, Maestro.
41 Ating metung a pautang at ating adwang makiutang
kea: Ing metung makiutang yang limang dalan a denario,
at ing kadua limang pulu.
42 At antining ala lang apamayad, parapara nong pepata-
waran king utang da. ¿Ninu pin karela ing lalung lugud
kea?
43 Mekibat ya i Simón, ngana: Isipan ku king itang
pepatawaran nang dakal. At ya sinabi na kea: Minatul
kang binang matulid.
44 At belikdan ne ing babai, ngana kang Simón: ¿Akakit
me ining babai? Aku linub ku bale mu, e mu ku dininan
danum a panuas karing bitis ku: dapot iti tigtugan nong lua
ding bitis ku, at kiskusan na la king keang buak.
45 E mu ku inuma: dapot iti, manibat king panlub ku, e
ne pepatugut mumuma karing bitis ku.
46 E me pilisan lania ing buntuk ku: dapot iti linyan nong
unguentu ding bitis ku.
47 King uli na niti, sasabyan ku keka: mipatawaran ing
kasalanan nang dakal, antining linugud yang dakal; dapot ing
mipatawaran ditak, ditak ya lugud.
48 At king babai sinabi na: Mipatawaran na ka karing
kasalanan mu.
49 At ding kayabe na king dulang, migmula lang misabisabi
king karelang sarili: ¿Ninu iti, a patawad ya namang
kasalanan?
50 At sinabi na king babai: Ing kasalpantayanan mu
linigtas na ka: ume kang payapa.

Ding babaing susuyu kang Jesús king karelang pibandian.

8 AT milyari kaibat na niti, a ya lalakad ya karing ciudades
at nayun, manaral ya, at ipabalu ne ing mayap a balita
ning kaarian na ning Dios; at ding labingadua kayabe na la,
2 at ding mapilan a babaing inuluan na karing mangarawak

a espíritu, at karing sakit, i María, a ausan dang Magdalena,
a kaniti linual la ding pitung demonius,
3 at i Juana, asawa nang Chuza, katiwala nang Herodes;
at i Susana, at aliwa pang dakal a babai, a susuyuan da la
king karelang pibandian.

Alimbawa king mananaman.

4 At inyang mitipun la ding binang dakal a tau, at ding
anggan karing ciudad a migsaria kea, miniabi yang metung a
alimbawa:
5 Ing mananaman linual ya bayang tanam king bini na;
at king pamanyalbag na, ing aliwa mebaldug king kekaban na
ning dalan, at medamusak, at ding ayup banwa pengan da.
6 At ing aliwa mebaldug babo batu; at inyang tumubu,
melangi, uling alang basa.
7 At ing aliwa mebaldug king busal ning suksuk; at ding
suksuk tinubung kayabe na, piputan na.
8 At ing aliwa mebaldug king mayap a gabun; at inyang
tumubu, memunga dinalan balang metung Pangasabi na
niting bague, kilisak na: Ing ating panamdam a makiram-
dam, makiramdam ya.

9 At ding keang alagad kitnan de, nung nanu ya iting
talimhagang iti.
10 At ya sinabi na: Kekayu miabye pabalu ing misterius na
ning kaarian na ning Dios; dapot karing aliwa sasabyan ke
karela king alimbawa, bang lalawan da at e ra akakit, at
pakiramdaman da at e ra atatalastas.
11 Ya pin iti ing alimbawa: Ing punla ya ing amanu na
ning Dios.
12 At ding mebaldug king kekaban na ning dalan, ila ding
mekiramdam; kaibat datang ya ing diablo, at ilako na king
pusu ra ing amanu, balang e salpantaya, at miligtas.
13 At ding king babo batu, ila pin ding nung daramdaman
da, matula lang tatanggapan da ing amanu; at iti alang
yamut; at deti king ditak a panaun salpantaya la, at king
panaun na ning tuksu kakawani la.
14 At ding mebaldug king suksuk, deti ilang makiramdam,
isusundu ra ing lakad da, at pupuputan na ning pamamahala
at pibandian at kalayawan king bie, at e mamunga.

15 At ding king mayap a gabun, detinan ila ding king pusu
rang mayap at matulid pamanamdam da ing amanu sisim-
pan da, at mamunga la king kapibabatan.

Alimbawa king sulu.

16 Ala ninuman, a nung selaingan ne ing metung a sulu
sukluban ne king metung a guguling, ó ibili ne king lalam na
ning metung a pagkeran; nung e ibili ne king metung a
pagkandilan, bang kanita ding lulub akakit de ing sulu.
17 Uling alang nanumang bague a makasalikut, a e mibu-
lalag; at alang nanumang bague makalihim a e makilala, at
mibili king sala.
18 Lawan yu pin nung makananu kong makiramdam; uli
ning ninuman ing makiatin, mirinan ya; at ing ala, aguiang
itang isipan nang atiu kea, milako kea.

Ding katubale nang Jesús.

19 At dinatang la kea i indu na at ding kapatad na, at e la
milapit kea makauli karing keraklan.
20 At ating minye pabalu kea, ngana: Indu mu, at ding
kapatad mu atilu lual, buri ra kang akit.
21 At ya mekibat ya, ngana karela: Ing indu ku at ding
kapatad ku ila ding makiramdam king amanu na ning Dios,
at daraptan da.

Peyapa nang Jesús ing baguiu.

22 At milyari king misan a aldo king ya linub ya king
metung a saken kayabe no ding keang alagad, at sinabi na
karela: dalakit tamu kangatba na ning dayatdayatan malat;
at tinulak la.
23 Dapot kabang maglayag la, metudtud ya. At dinatang
king dayatdayatan malat ing masikan a baguiu; at kakasna
la king danum, at mipapanganib la.
24 At pesilapit la kea, guinising de, ngara: Maestro,
Maestro, mangamate tamu. At miguising ya, sebyanan na ing
angin at ing bulus na ning danum, at pepatugut la; at mesan-
ting ing panaun.
25 At sinabi na karela: ¿Nukarin ing kekong kasalpan-

tayanan? At ila mitakutan la at mengatilihan na la mu, ngana ning metung at metung: ¿ Ninu pin ini a aguiang king angin at king danum mumutus ya, at pamintuan de?

Ing tau Gadara a makidemonio.

26 At sinanglad la king gabun da ding tau Gadara, a iti makatulid king Galilea.
27 At inyang kuldas ne king gabun selubungan ne ning metung a lalaki king ciudad a atin yang demonius; at maluat nang panaun e misusulud imalan, at e manuknangan bale, nung e karing kutkutan.
28 At inyang akit ne i Jesús, kinulisak ya, at siniklaud ya king arapan na, at sinabi nang masikan: ¿ Nanu ing pakialam ku keka, Jesús, Anak na ning Dios a Kakataskatasan? Pakisabi kung mayap keka e mu ku pasakitan.
29 Uli ning yutus na king espíritung marinat king lual ya king tau; antining maba neng panaun a sasamsaman na: at susukul deng makagapus karing tanikala at pango, dapot sisiran na la, at tatabi neng daralan ning demonio karing ilang.
30 At kitnan neng Jesús: ¿ Nanu ing laguiu mu? At ya sinabi na: Legión. Uling dakal lang demonius ding linub kea.
31 At pekisabi rang mayap kea king e no sa yutus ume king kalalaman.
32 At atin karin metung a kawan ding dakal a babi a manambuk la king bunduk; at pekisabi rang mayap kea king paburean na nong lungub karela; at pepaburean na la.
33 At inyang milual na la king tau ding demonius, linub la karing babi; at ing kawan linuksu ya king pangpang a matas angga king dayatdayatan malat, at melumud la.
34 At ding pastul, inyang akit da ing mepalyari, tinakas la at selita ra king ciudad at karing kagutaran.
35 At linual la barang pakikitan ing mepalyari, at mine la kang Jesús; at disnan de ing tau nung nu la linual ding demonius, makalukluk king bitis nang Jesús, makiimalan, at mayap ne kaisipan; at mirinan lang takut.
36 At ding menakit pigsalita ra karela nung makananu ing pangaligtas ning makidemonio.
37 At ding anggang keraklan king labuad da ding tau

Gadara a mikakanlapit pekisabyan deng mayap, king lakuan
na la; uling mirinan lang maragul a takut. At ya sinam pa
ya king saken, mibalik ya.
38 At itang lalaki a nung nu la linual ding demonius,
pekisabi nang mayap a makiabe ya kea; dapot pepalakuan na
ya, ngana:
39 Mibalik ka bale mu, at pagsalita mu nung nuanti dagul
a bague ing depatan na keka ning Dios. At ya meko ya,
bubulalag na king mabilug a ciudad ing mangaragul a bague
a depatan nang Jesús kea.

Ing anak nang babaing Jáiro; ing babaing kayayagasan.

40 At inyang mibalik ne i Jesús, tinggap de ding keraklan
a tau; uling ila ngan panayan de
41 At, oini, king dinatang ya ing metung a lalaki a
milaguiung Jáiro, at iti pekapun ya king sinagoga, at siniklaud
ya king bitis nang Jesús, pakisabi nang mayap kea king
lungub ya bale na;
42 uling atin yang anak a babai bugtung ya, atin neng
labingaduang banua, at iti maghingalu ya. At inyang mame
ne, askupan de ding tau.

43 At ing metung a babai, a kayayagasan daya atin nang
anggang labingaduang banua, at ninu man e re apakayap,
44 inyang milapit ya king gugulutan na, tigkilan ne ing
lelayan na ning keang imalan; at kabud kanita tinuknang
yang kayayagasan.
45 At i Jesús sinabi na: ¿Ninu ing tinagkil kaku? At
ila ngan paali la, sinabi nang Pedro at ding kayabe na:
Maestro, ding malda askupan da ka at pupuputan, at sasabyan
mu: ¿Ninu ing tinagkil kaku?
46 At i Jesús sinabi na: Ating tinagkil kaku; uling
akilala ku king ating linual a upaya kaku.
47 Inyang akit na ning babai king e ya makasalikut, linapit
yang gagalgal, at inyang makasiklaud ne arapan na, sinabi na
king arap ning mabilug a balayan, ing sangkan nung bakit
tigkilan ne, at ing kabud pangakayap na.
48 At ya sinabi na kea: Anak, ing kasalpantayanan mu
linigtas na ka: mako kang payapa.

49 Ya manyabi ya mu, dinatang ya ing metung a ibat king
bale na ning pekapun king sinagoga a sinabi kea: Ing anak
mu mete ne: e mu ne dirinan kapagalan ing Maestru.
50 At inyang damdaman nang Jesús pekibatan ne: E ka
tatakut: salpantaya ka kabud, at kumayap ka.
51 At inyang lungub ya king bale, e na pepaintulut kaninu-
man a tuki yang lungub kea nung e mu i Pedro, at i Juan, at
i Santiago, at ing ibpa at ing indu na ning dalaga.
52 At manangis la ngan, at panagulelen de. At ya ngana:
E ko manangis: uli ning e mete, nung e matudtud ya
53 At ila kailian de, balu rang mete ne.
54 At ya, inyang talanan ne king gamat, kilisak na, ngana:
Dalaga, talakad ka.
55 Kanita ing kaladwa na mibalik ya, at tinalakad ya; at
ya inutus na king dinan deng kanan.
56 At ding mangatua na mengayala lang diwa: at karela
inutus na king kaninuman e ra paniabyan ing keang depatan.

Katungkulan ding labingadwang apóstol.

9 AT tinipun na la ding labingadua, dininan nong upaya at
kayupayan dikil karing anggang demonius, at pakayap
king sakit.
2 At tinubud na la a ipanaral da ing kaarian na ning Dios,
at bang pakayap.
3 At sinabi na karela: E ko magdalang nanuman king
panlakad, aguiang tukud, aguiang suput, aguiang tinape, agui-
ang salapi, aguiang adua kasuluran a imalan.
4 At isanumang bale a luban yu, manlayunan ko karin, at
karin kayu manulakan.
5 At ding anggang e tanggap kekayu, mako kayu ketang
ciudad a ita, at ing alikabuk pagpagan yu king bitis yu king
pamipatutung salang karela.
6 At inyang meko la, libutan do ding anggang nayun baba-
lita ra ing evangelio, at pakayap la king anggang labuad.

I Herodes a tetrarca at i Juan a Maminyag.

7 At dimdam nang Herodes a tetrarca, ing sablang milyari,
at mirinan yang kapikakunuan, pauli ning sasabyan da ding
mapilan, king i Juan sinubli yang mebie karing mete;

8 at ding aliwa, king i Elias linto ya; at ding aliwa, king
ing metung karing minunang manula sinubli yang mebie.
9 At sinabi nang Herodes: I Juan pinungut ke buntuk:
¿ninu pin kaya iti, a tungkul kea daramdaman ku iting bague?
At pagkapilitan neng akit.

Kamumulan a pamiparakal tinape.

10 At inyang mibalik na la ding keang apóstol, selita ra kea
ing sablang bague a depatan da. At tiki na la, minuli ya
king metung a ciudad a mayayaus Bethsaida.
11 Inyang austa ra ding keraklan, tikian de; at ya tinggap
na la, at sasabyan na karela ing kaarian na ning Dios; at
pepakayapan no ding makikailangan.
12 At ing aldo magmula neng lalbug; at linapit la ding
labingadwa, sinabi ra kea: Palakuan mo ding tau, bang ume
la karing nayun at makibale mikakanlapit, bang makapa-
kiampit la at manakit lang pamangan; uli ning keti ati tamu
king metung a labuad a ilang.
13 At sinabi na karela: Ikayu dinan yu lang apangan da.
At ila sinabi ra: Ala tamu nung e limang tinape at aduang
asan, nung e kami saling kanan king plasa a ibie kareting
anggang tau.
14 Uling ating anggang limang libu katau: At sinabi na
karing keang alagad: papaghiligan yu lang bilugbilug tiali-
mang pulu.
15 At makanyan ing depatan da; pepapaghiligan do ngan.
16 At inyang kinua na la ding limang tinape at ding ad-
uang asan, binendisiunan na la makalawe ya banwa; at
pinisi na la, at binye no karing keang alagad bang yapag do
king arapan da ding tau.
17 At mengan la ngan, at kinabsi la; at biwat da ing
miglabis, labingadwang salikap a pisipisi.

Ing pamipatutu nang Pedro.

18 At milyari, inyang magdilidili yang manalangin, kayabe
na la ding alagad, at kitnan na la, ngana: ¿Nanu ing sasa-
byan da ding tau?
19 Ila mekibat la, at sinabi ra: I Juan ing Maminyag; at
ding mapilan: I Elías; at ding aliwa, metung ya karing
minunang manula sinubli yang mebie.

20 At ya sinabi na karela : ¿At ikayu, ninu aku a sasabyan
yu? Mekibat ya i Simón Pedro, ngana : Ing Cristo ning
Dios.
21 Dapot ya penabilinan na la, inutus na a kaninuman e
ra sasabyan iti ;
22 ngana : Kailangan king ing Anak ning tau mibata
yang dakal a bague, at misakuil ya karing makatua, at karing
pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas, at mate ya, at
subling mie king katlung aldo.

Pusanan ya ing Cruz.

23 At sasabyan na karing sabla : Nung ninuman bisa
yang tuki tauli ku, payalian na ing sarili na, pusanan ne king
aldo aldo ing krus na, at tuki ya kanaku.
24 Uling ninumang bisang miligtas king bie na, mawala ya
kea ; at ninumang mawala ing bie na king uli ku, iti iligtas
na ya.
25 Uling ; ¿nanu ing pakinabangnan na ning tau nung
maguingbandi na ngan ing mabilug a yatu, at mawala ing
sarili na, o kaya mibili ya king kapanganiban?
26 Uling ing mikarine kaku at karing amanu ku, iti pin ing
Anak ning tau pikarine na ya, nung datang ne king keang
ligaya, at king Ibpa, at karing banal a ángeles.
27 At sasabyan ku kekayu king katutuan, king ating mapi-
lan karing atiu keti, king e ra burian ing kamatayan, anggang
e re akit ing kaarian na ning Dios.

Ing pamibayung aske.

28 At milyari inyang atin nang ualung aldo kaibat na ning
amanung iti, tiki ne i Pedro, at i Juan, at i Santiago, at
minukyat ya king bunduk bang manalangin.
29 At kabang manalangin ya, ing aske na ning lupa na
mialiwa ; at ing imalan na maputi at maslag.
30 At, oini, ating adwang lalaki a makipagsalita kea, deti i
Moisés, at i Elías,
31 a pepakit lang makiligaya, at pisabisabyan da ing panlako
na, a iti matupad Jerusalem.
32 At i Pedro, at ding kayabe na, bina lang mitutundu ; at
inyang miguising la, ikit da ing keang ligaya ; at ding aduang
lalaking kayabe na.

33 At milyari, inyang kinawani la kea, i Pedro sinabi na
kang Jesús: Maestro, mayap ing tuknang ta keti; at gawa
tang atlung kubu, ing metung keka ya, at ing metung
kang Moisés ya, at ing metung kang Elías ya: manyabi yang
e na balu.
34 Kabang ya sasabyan na iti, dinatang ya ing metung a
biga a selilungan na la; at mitakutan la inyang milub la king
biga.
35 At mikametung a siwala king biga a ngana: Iti yang
Anak kung kaluguran, kea makiramdam kayu.
36 At pangalabas na nitang siwala, i Jesús meakit yang
magsasarili; at ila migtahimik la, at king panaun a ita e ra
pinyabi kenuman ing ikit da.

Pamipakayap king metung a anak a lalaking sosoning.

37 At milyari king aldo a tutuki, inyang tipa na la king
bunduk, linual lang sinalubung kea ding keraklan.
38 At, oini, ing metung a lalaki king keraklan kinulisak ya,
ngana: Maestro, pakisabi kung mayap keka king lawan me
ing anak kung lalaki, uli ning bugtung yang anak ku.
39 At, oini, ing metung a espíritu tatalanan ne, at bigla
yang kulisak, liliglig ne at bubula ya asbuk, bihirang kakawani
ya kea, bina neng papagkasakitan.
40 At pigamuamu ku karing kekang alagad a palakuan de,
at e ra arapat.
41 At mekibat ya i Jesús, ngana: ¡Oh daing e tapat at
marawak! ¿anggang kapilan makiabe ku kekayu, at pibaba-
tan da kayu? Dalan me keni ing anak mu.
42 At kabang lalapit ya, belabag ne ning demonio, at
liniglig ne; dapot i Jesús sebyanan ne ing espíritung marinat,
at pepakayapan ne ing anak, at sibli ne kang ibpa na.
43 At ila ngan mengayalan lang diwa king degulan na ning
Dios.

At kabang mipapamulala la ngan king anggang bague a
daraptan na, sinabi na karing keang alagad:
44 Ikayu ibili yu king panamdam yu iting amanu: Uli
ning mapalyari king ing Anak ning tau miabye ya king gamat
da ding tau.

45 Dapot ila e ra atalastas iting amanu ; at karela misalikut
barang e atalastas, at tatakut lang kutang kea kaniting amanu.

Ing maragul king kaarian banwa

46 Ila pitatua ra, nung ninu karela ing maragul.
47 Dapot i Jesús, inyang akit na ing kaisipan ding karelang
pusu, kinanua yang metung a anak at binili ne king siping na.
48 At sinabi na karela : Ninu mang tanggap king anak a
ini king laguiu ku, akung tatanggapan na ; at ninu mang tang-
gap kanaku, tatanggapan ne ing mitubud kanaku. Uli ning
nung ninu ing malati kekayu, iti yang maguing maragul

Ing e sasalangsang kekatamu, kampi taya.

49 At mekibat ya i Juan, ngana : Maestro, menakit keng
metung a papalual yang demonius king laguiu mu ; at binawal
mi kea uling e ya tutuki kekatamu.
50 I Jesús sinabi na kea : E ye babawalanan, uling ing e
makasalang kekayu, kekayu ya.

Isasakwil de ding tau Samaria i Jesús.

51 At milyari, antining metupad na ing panaun a ume
neng matanggap ya babo, ya inarap ne ing lupa na bang ume
Jerusalem.
52 At pepadala yang tubud king arapan na. At mine la at
linub king metung dang balayan ding tau Samaria, barang
daptan ing pamisadya kea.
53 At e re tinggap, uling ing pake na Jerusalem.
54 At inyang akit da iti ding alagad, i Santiago at i Juan
sinabi ra : Guinu, ¿ buri mung yutus tamu a patipang api
banwa, at matampus la ?
55 At melikid ya, sebyanan na la.
56 At mine la king metung a nayun.

Nung makananu ing pamanuki kang Jesús.

57 At milyari king inyang lalakad la, ing metung sinabi na
kea king dalan : Aku tukian da ka nu kaman bisang ume.

58 At i Jesús sinabi na kea: Ding zorras* atin lang lukib,
at ding ayup banua, makipugad la, dapot ing Anak ning tau
ala yang paghiligan king buntuk na.
59 At sinabi na king metung: Tuki ka kaku. At ya
sinabi na: paburen mu ku pang mako bang ikutkut ke
ibpa ku.
60 At ya sinabi na kea: Paburen mo ding mete ilang
mikutkut karing karelang mete, dapot ika mako ka, at ibalita
me ing kaarian na ning Dios.
61 At ing metung naman sinabi na: Tukian da ka,
Guinu: dapot paburen mu ku pang mamun karing atiu
bale ku.
62 At i Jesús sinabi na kea: ninu yamang ibili ne ing
gamat na king sarul at malikid ya king gulut, e maguing
dapat king kaarian na ning Dios.

Katungkulan ding pitung pulung alagad.

10 AT kaibat da deting bague, minalal ya ing Guinu ali-
wang pitung pulu, a deti tinubud nong tiduatidua a
mumuna kea, karing anggang ciudad at labuad a nung nuya
ume maglakad.
2 At sasabyan na karela: Ing palutan dakal, dapot ding
papalut ditak lamu; uli na niti, pagamuamu yu king Guinu
na ning palutan king mitubud yang mamalut king keang
palutan.

3 Lumakad kayu. Oini, aku tutubud da kong anting
cordero king libutad ding lobo.
4 E ko magdalang bulsa, aguiang suput, at aguiang sapin;
at e ko mamatu kenuman king dalan.
5 King kaisanumang bale a luban yu ing munang sabyan
yu: Ing kapayapan mike keting bale.
6 At nung karin ating metung a anak na ning kapayapan,
ing kapayapan yu manuknangan kea; at nung ala mibalik
kekayu.
7 At manuknangan kayu king bale a ita, mangan at

* Metung yang animal king kabundukan a makawangis king asu, at keti
king kapuluan ning Filipinas alang manuknangan.

minum king ibie ra kekayu ; uli ning ing mapapagal dapat ing
upahan ya. E kayu lipatlipat karing bale.
8 At nukarin mang ciudad a lungub kayu at tanggapan da
kayu, mangan ko kanitang ibili ra king arapan yu ;
9 at pakayapan yu la ding salunan a atiu karin, at sabyan
yu karela : Linapit kekayu ing kaarian na ning Dios.
10 Dapot nukarin mang ciudad a lungub kayu at e ra ko
tanggapan, pangalual yu karing dalan da sabyan yu :
11 Aguiang ing alipugpug ning ciudad yu a mengapakat
kekami papagpag ming makasalang kekayu : makanyan man
iti, baluan yu, king ing kaarian na ning Dios linapit ya.
12 At sasabyan ku kekayu : King ding karin Sodoma
mirinan la pang patawad king aldo a ita, king kanitang ciudad
a ita.
13 ¡ Kalulu na ka, Corazín ! ¡ Kalulu na ka, Bethsaida !
nung king Tiro at king Sidón karin merapat ing kayupayan a
merapat kekayu, maluat na sanang aldo memanisi lang maka-
lukluk king abu.
14 Makanyan man ing Tiro at ing Sidón apibata ra pa
king pamanukum, king kekayu.
15 At ika, Capernaum, ¿ mitalakad ka angga banua ?
Mibaba ka angga king impiernu.
16 Ing makiramdam kekayu, kaku ya makiramdam ; at
ing misakuil kekayu, aku ing sasakwil na ; at ing misakwil
kanaku, sasakwil ne ing mitubud kaku.

17 At masaya lang mibalik ding pitung pulu, ngara :
Guinu, ding demonius man makapamintu la kekami, uli na
ning laguiu mu.
18 At ya sinabi na karela : Aku ikit ke i Satanás anti-
mong metung a kildap a mababaldug manibat banua.
19 Oini, ikayu dininan da kong kayupayan a damusak
ubingan at alakdan, at king anggang upaya na ning kasa-
lang, at alang makapanasakit kekayu.
20 Makanyan man, e yu pitutulan iti king ding espíritu
makapamintu la kekayu ; bagkus tumula kayu king ding
laguiu yu makasulat la banua.

21 Kanitang oras muring ita, metula ya king Espíritu
Santo, at sinabi na : Aku pupurian da ka, ¡ Oh Ibpa, Guinu
na ning banua at sulip ! king selikut mo karing biasa at

maisip deting bague, at pepabalu mu karing anak a bingut:
Ua, Ibpa, uling makanyan pin ing kaburian mu.
22 Ing anggang bague binye na ngan kanakung Ibpa ku;
at ninuman e ne balu nung ninu ing Anak, nung e mu ing
Ibpa; at nung ninu ing Ibpa, nung e ing Anak, at nung ninu
itang burian nang pabaluan ning Anak.

23 At lingusan nong makabukud ding keang alagad, ngana:
Nuan la ding matang manakit king akakit yu.
24 Uling sasabyan ku kekayu, king dakal la ding manula at
arian a mignasang akit da ing akakit yu, at e ra ikit; at
damdaman ing daramdaman yu, at e ra dimdam.

Alimbawa king mayap a tau Samaria.

25 At, oini, ing metung a talaturu ning kautusan tinalakad
ya, tutuksuan ne at ngana: Maestro, ¿ Nanu ing daptan ku
bakung apakikuanan ing bie alang angga?
26 At ya sinabi na kea: ¿ Nanu ing makasulat king
kautusan? ¿ Makananu ing abasa mu?
27 At mekibat ya ngana: Luguran me ing Guinung Dios
mu mabilug king pusu mu, at mabilug king kaladwa mu, at
king mabilug mung sikanan, at mabilug mung kaisipan; at
ing kalupa mung tau luguran meng anti keka.
28 At sinabi na kea: Mayap kang mekibat: daptan mu
iti, at mie ka.
29 Dapot ya, king kaburian nang mapuri ing kasarilinan
na, ngana kang Jesús: ¿ At ninu ing kalupa kung tau?
30 At i Jesús mekibat ya, ngana: Ing metung a tau titipa
ya Jerusalem mame Jericó, menabu ya king gamat da ding
tulisan; at kinua ra ngan pati imalan na at kaibat deng
sigatan, meko la, likuan de kapitna nea bie.
31 Ing milyari, king titipa ya ing metung a sacerdote king
dalan a ita; at inyang akit ne, linabas ya kasumangid.
32 At makanyan mu naman ing metung a Levita; inyang
milapit ya ketang karinan a ita, inyang alawe ne, linabas ya
kasumangid.
33 Dapot ing metung a tau Samaria king keang pamag-
lakad, dinatang ya a malapit kea, at inyang akit ne, melunus
ya;
34 at pangalapit na, inaptas no ding sugat na at tigtugan

nong laru at alak ; at binili ne babo ning keang sasaken, dela
ne king pipaglayunanan, at iningat ne.
35 At kabukasan inyang mamako ne, kinanua yang
aduang denario* at binye no king makibandi king pipaglayu-
nanan, at sinabi na kea : Ingatan me ; at ing anggang miguit
a agugul mu, aku, kanyang mibalik ku, bayaran ko keka.
36 ¿ Ninu, pin, kareting atlu king balak mu, ing meguing
kapara nang tau nitang menabu king gamat da ding tulisan ?
37 At ya, ngana : Ing guinamit king pakalulu kea.
Kanita i Jesús sinabi na kea : Mako ka, at makanyan mu
naman ing daptan mu.

I Marta at i María.

38 At milyari, king keang pamaglakad, linub ya king
metung a nayun : at ing metung a babai a mayayaus Marta,
tinggap ne bale na.
39 At, iti atin yang kapatad a babai, a mayayaus María, iti
linukluk ya king siping da ding bitis nang Jesús, makiramdam
ya king amanu na.
40 Dapot i Marta malilingasngas ya king dakal nang
kapanyasatan bale ; at linapit ya kea, ngana : Guinu, ¿ e me
apapagumasdan ing kapatad kung babai paburian na kung
dilidiling darapat ? Sabyan mu pin kea king saupan na ku.
41 Dapot mekibat ya ing Guinu, sinabi na kea : Marta,
Marta, malilingasngas ka at king dakal a bague magugulu ka.
42 Dapot bague yang metung ing kailangan ; uli ning i
María pinili ne ing mayap a dake, a iti e ya milako kea.

Ing panalangin king Guinu.

11 AT milyari king manalangin ya king metung a karinan,
inyang mayari ya, ing metung karing keang alagad
sinabi na kea : Guinu, ituru mu keng manalangin, antimo i
Juan tiru no ding keang alagad.
2 At ngana karela : Nung manalangin kayu, sabyan yu :

Ibpa mi, datang ing kaarian mu ;
3 ibye mu kekami ing kakanan mi king aldo-aldo ;

* Salapi la Romak ing minunang panaun a ing alaga ra king panaun
ngeni atlung pulung centimos.

4 at patawaran mu ke king kasalanan mi; uli ning pata-
waran mi la ding anggang mikasala kekami; at e mu ke
tutulut king tuksu, nung e iligtas mu kami king marawak.

Alimbawa king kakaluguran a mapanlingasngas.

5 At sinabi na karela: ¿Ninu kekayu ing mikametung a
kaluguran, at ayan ne king kapitangan na ning bengi, at
sabyan na kea: Kaluguran paraman mu kung atlung tinape,
6 uling ing metung kung kakaluguran dinatang ya kaku a
ibat miglakbe, ala kung ayampang arapan na,
7 at ya ibat kilub makibat ya, sabyan na: E mu ku
lilingasngasan; ing pasbul makasara ne, at ding anak ku abe
ku la king pagkeran: e ku mitalakad bang dinan da ka.
8 Sasabyan ku kekayu, king aguiamang e tatalakad a
munye kea uli ning kakaluguran ne, makanyan man, uli ning
kalingasngasan na kea talakad ya, at dinan ne king anggang
kailangan na.
9 At aku sasabyan ku kekayu: Manyawad kayu, at miri-
nan kayu: manintun kayu, at manakit kayu: maus kayu, at
mibuklatanan kayu.
10 Uling ding anggang manyawad, tatanggap la; at ing
manintun, manakit ya; at ing mamaus, mibubuklatanan ya.
11 ¿Dapot ninu mo kekayung ibpa, nung ing anak na
manyawad ya keang tinape, dinan neng metung a batu?
ó asan, ¿at e asan ing ibie na nung e metung a ubingan?
12 Nung adwananan neng metung a ebun, ¿dinan neng
metung a alakdan?
13 Nung iko ping mangarawak, biasa kong munye mayap
a pagkalub karing anak yu, ¿e kasi laluna i Ibpa yung atiu
banwa aibye ne ing Espíritu Santo karing anggang manyawad
kea?

Ing amanung kapusungan ding Fariseos.

14 At palual yang metung a demonio, a iti pipi ya: at
milyari pangalual na ning demonio, ing pipi minyabi ya. At
ding tau migmulala la.
15 At ding mapilan karela sasabyan da: Uli nang Beel-
zebub, a pekapun da ding demonius, palualan na la ding
demonius.

16 At ding aliwa, tutuksuan de, manyawad la keang tanda
karin banua.
17 Dapot ya, antining akikilala na ing kaisipan da, sinabi
na karela: Isanumang kaarian amidakedake misasalang-
sang king keang sarili maguing ilang ya at ing metung a
mitutubale nung midakedake misasalangsang king keang sarili
masira ya.
18 At nung i Satanas naman midakedake ya salang king
keang sarili ¿makananu yang manatili ing keang kaarian? uli
ning sasabyan yu, king lagyu nang Beelzebub papalualan ku
la ding demonius.
19 Dapot nung papalual kung demonius king pamamilatan
nang Beelzebub, ¿kaninung pamamilatan ing pamipalual
dang demonius ding kekong anak? Inya pin, kaniting bague
ila muring maguing ukum yu.
20 Dapot nung king uli ning taliri ning Dios aku palualan
ko ding demonius, katutuan ing kaarian na ning Dios dinatang
kekayu.
21 Nung ing masikan a makasandata magbante ya king
keang sariling balisbisan, atiu king kapayapan.
22 Dapot nung datangan ne ning aliwa a lalung masikan
kea at malupig ya, kuanan no ngan ding anggang sandata
nang panaligan, at pirakerakayan nang pamye ing mesamsam
kea.
23 Ninumang a e makisanmetung kaku, makisalang ya
kanaku; at ing e titipun kanaku, mikakalat ya.
24 Nung ing espíritung marinat lual ya king tau lalakad
ya karing karinan a malangi, manintun yang pipainawan na,
at nung e manakit, ngana: Mibalik ku bale ku, a nung nuku
linual.
25 At nung datang ne, dasnan neng mepalis at makagayak.
26 Kanita mako ya, at mituki yang aliwang pitung espíri-
tung marawak pa kea, at lungub la at manuknangan karin; at
ing kapupusan na ning taung iti marawak ya pa king minuna.

27 At milyari, king inyang sasabyan na iting bague, ing
metung a babai king kekaldan, sikan na ing siwala na sinabi na
kea: Nuan ya ing atian a migdala keka, at ding susung
sisuan mu.
28 At ya sinabi na: Lalu lang nuan ding makiramdam
king amanu na ning Dios, at karelang tutuparan.

Ing tanda nang Jonás.

29 At inyang sasaksakan de ding keraklan, migmula yang
minyabi: Ing daing iti marawak ya: manintun yang tanda,
at e miabye karela, nung e ing tanda nang Jonás.
30 Uling nung makananung meguing tanda ya i Jonás
karing tau Nínive, makanyan mu naman ing Anak ning tau
king daing iti.
31 Ing reina king mauli talakad ya king pamanukum a
kayabe ra ding lalaki at ning daing iti, uling dinatang yang
menibat karing wakas ning gabun bang makiramdam king
kabiasnan nang Salomón; at, oini, ing metung a maiguit kang
Salomón king karinan a iti.
32 Ding lalaking tau Nínive talakad la king pamanukum a
kayabe na ning daing iti, at atulan na la; uli ning king aral
nang Jonás, memanisi la; at, oini, ing maiguit kang Jonás
king karinan a iti.

Ing sulu na ning katawan.

33 Ninuman e ne ibili king makasalikut ing kandilang
makasindi, aguiang king lalam na ning katabe nung e king
pagkandilan, bang ding lulub akakit de ing sulu.
34 Ing sulu ning katawan ya ing mata mu: nung ing mata
mu pin, malino ya, antimu naman ing mabilug mung katawan
maslag ya; dapot nung marawak ya, makanyan mu naman
ing katawan maralumdum ya.
35 Lawan mu pin, king ing sulung atiu keka, e ya sa
dalumdum.
36 Inya pin nung maslag ya ing mabilug mung katawan,
ala yang nanumang dake a dalumdum, sumala ya ngan antimo
nung suluan na ka ning metung a sulung maslag.

Pipintasan nong Jesús ding escribas at fariseos.

37 At kaibat nang minyabi, migamuamu ya kea ing metung
a fariseo a makiabe yang mangan kea; at inyang milub ne i
Jesús, mighilig ya king dulang.
38 At ing fariseo inyang akit na, migmulala ya king ya e
menuas bayu ya mengan.
39 At ing Guinu sinabi na kea: Ngeni ikong fariseos
linisan yu ing lual ning basu at ning pinggan; dapot ing atiu
king lub yu, mipnu ngang kapanakawanan at dewakan.

40 ¡Mangmang! ¿ing dinapat king makalual, e na naman
depatan ing makalub?
41 Makanyan man king kayatinan yu, munye kong limus;
at, oini, ing sabla luminis kekayu.

42 Dapot ¡kalulu na kayu, ikong fariseos! a sisikapuluan yu
ing dikut a mayap, at ing agusu, at ing sablang tanaman; at
ing pamanukum at ing lugud king Dios pabustan yu. Iti
ping anggang bague a iti yang kailangan daptan, at e paburen
ing aliwa.
43 ¡Kalulu na kayu ikong fariseos! a kaluguran yo ding
mumunang luklukan karing sinagoga, at ing kagalangan
karing plaza.
44 ¡Kalulu na kayu! uli ning anti komong kutkutan a e
mayayakit, at e ra balu iti ding taung lalakad babo.

45 At mekibat ya ing metung karing talaturu na ning
kautusan, ngana kea: Maestro, king sasabyan mung iti,
ikami man umisan mu kami.
46 At ya sinabi na: ¡Kalulu kayu naman ikong talaturu
na ning kautusan! papusan yu karing tau ing pusan a e ra
adala; dapot ikayu aguiang king metung yung taliri, e ko
tatagkil king pusan.
47 ¡Kalulu na kayu! uli ning tatalakad yu la ding kutkutan
ding manula, at pete ro ding mangatua yu.
48 Katutuan saksi kayu a panayun king dapat da ding
mangatua yu; uling ing katutuan ila pete ra la, dapot ikayu
tatalakad yo ding karelang kutkutan.
49 Inya pin ing kabiasnan na ning Dios sinabi na naman:
Mitubud ku karela, manula at apóstol, kareti ding mapilan
paten da la at ligaligan.
50 Bang king daing iti mayawad ing daya ra ding anggang
manula, a mibubu menibat king pangalalang ning yatu.
51 Menibat king daya nang Abel, angga king daya nang
Zacarías a mete king pilatan na ning altar at ning pisamban:
Katutuan sasabyan ku kekayu, mayawad king daing iti.
52 ¡Kalulu na kayu talaturu na ning kautusan! uli ning
leko ye ing susi na ning kabiasnan: ikayu pin e ko linub, at
ding lulub ambanganan yu la.

53 At inyang ya meko ya, ding escribas at ding fariseos

pigmulan deng telikan miamasamas, at usukan de bayang
manyabi king dakal a bague;
54 pakirakpan de, at pagpilitan dang makarakap metung
mumang amanu king asbuk na bareng a dalum.

Nung kaninu dapat tumakut.

12 KABANG mititipun la ding libunglibung tau, nanupata
mireramusakan la ing metung at metung, migmula
yang minyabi kaunanunan karing keang alagad, ingatan yu
ing lebadura ra ding fariseos, a ya ing pamagbanalbanalan.
2 Dapot alang makatakap a e mibulalag; at alang nanu-
mang makasalikut a e mabalu.
3 King uli na niti ding bague a sinabi yu king madalumdum,
maramdam king masala; at ing sinabi yung malale karin
king silid, mikulait king bubungan.
4 Dapot sasabyan ku kekayu, kaluguran ku: E ko tatakut
karing papate king katawan, at kaibat ala nong arapat.
5 Dapot ituru ku kekayu nung kaninu ko tumakut:
Tumakut ko kanitang kaibat nang leko ing bie, atin yang
kayupayan miugse king infierno: katutuan sasabyan ku
kekayu: Iti yang pitakutan yu.
6 ¿E balang limang denas pisasali rong aduang tiduang
kualta? at ninuman karela e makakalinguan king arapan na
ning Dios.
7 Dapot aguiang ing buak na ning kekong buntuk makabi-
lang ngan. E ko pin tatakut: maiguit kong mipakamalan
karing dakal a denas.

8 At sasabyan ku kekayu king ninuman itang mipasiag
kanaku king arapan da ding tau, makanyan mu naman ing
Anak ning tau ipasiag ne king arapan da ding ángeles ning
Dios.
9 Dapot ing paali kanaku king arapan da ding tau, mipaa-
lian ya king arapan da ding ángeles ning Dios.
10 At ding anggang manyabing sabing makasalang king
Anak ning tau, mipatawaran ya; dapot ing manyabing kapu-
sungan salang king Espíritu Santo, e ya mipatawaran.
11 At nung dalan da kayu karing sinagogas, at karing
pekapun at makikayupayan, e yu piisipan ing ipakibat yu king
pamanlualu king sarili yu.

12 Uli ning ing Espíritu Santo ituru na kekayu ketang oras
a ita ing maguing kailangan yung sabyan.

Alimbawa ning sakim a mabandi.

13 At sinabi na kea ning metung a kayabe king keraklan :
Maestro, sabyan mu king kapatad ku king idake na ku king
mana.
14 Dapot ya sinabi na kea : Tau, ¿ Ninung mibili kanaku
a maguing ukum yu, ó talapirake kekayu ?
15 At ya sinabi na karela : Lawan yu, at panginlagan yu
ing anggang kaimutan ; uling ing bie na ning tau e mu king
kaiguitan ning pibandian king keang kailangan.

16 At selita ne karela ing metung a alimbawa, ngana :
Ing asikan na ning metung a taung mabandi mikabungang
dakal.
17 At ya ukulan na king kasarilinan na, ngana : ¿ Nanu
ing daptan ku, uli ning ala kung pitipunan king pinupul ku ?
18 At sinabi na : Iti yang daptan ku : lagpakan ko ding
bangan ku, at mitalakad kung lalung mangaragul ; at karin
ku tipunan ing anggang pupul ku at ing bandi ku ;
19 at sabyan ku king kaladua ku : Kaladua, dakal ka
banding makasadya king dakal a banua : painawa ka, mangan
ka, minum ka, magsaya ka.
20 At sinabi na kea ning Dios : ¡ Mangmang ! ngening
bengi aduan de ing kaladua mu ; at ing tinipun mu ¿ magu-
ing kaninu kaya ?
21 Makanyan ya ing tinipun pibandian king kea mu, e
mabandi tungkul king Dios.

Ing kaligaligan king kabiayan.

22 At sinabi na karing keang alagad : Uli niti sasabyan ku
kekayu : E ko migaganaka king kabiayan yu, nung nanu ing
kekong kanan ; aguiang king katawan yu, nung nanu ing
imalanan yu.
23 Ing bie maiguit ya king pamangan ; at ing katawan
maiguit ya king imalan.
24 Pagumasdan yo ding awak, a e la tatanam, at e la

papalut: a ala lang bangan, at kamalig; ing Dios sesesan na
la. ¡ Nuanti ing degulan ning alaga yu, king karing ayup!
25 Dapot ¿ninu kekayu ing misip alang kapikakunuan
arapat na ing dagdagan nang metung a siku ing keang katas.
26 At nung ikayu e yu arapat aguiamang ing makamalati,
¿bakit pagpilitan yung buring daptan ing makamaiguit?
27 Pagumasdan yo ding lirios, nung makananu lang
daragul: e la paipagal, at e la mamabal; at sasabyan ku
kekayu, king i Salomón king mabilug nang dangalan e miima-
lan antimo ing metung kareti.
28 At nung ing Dios makanyan neng papiblasan ing dikut
king gutad a ngeni tutubu, at bukas miugse ya king kalang,
¿e kasi lalu na ikayu, taung dit a kasalpantayanan?
29 At ikayu, e ko manintun nung nanu ing kanan yu, o
nung nanu ing inuman yu, at e ko malilingasngas a kaisipan;
30 uling iting sablang bague, panintunan da ding tau king
yatu; dapot Ibpa yu balu na king kailangan yu iting bague.
31 Dapot pagpilitan ye ing kaarian na, at detinang bague
miabie ngang dagdag kekayu.

32 E ka tatakut, kawan a malati; uling Ibpa yu minamayap
na ing aibie ne kekayu ing kaarian.
33 Pisáli yu ing kayatinan yu, at munye kong limus: gawa
kong bulsa yu a e mayayaran, pibandian a makapanilas banua
a kapilan man e magkulang: a karin ing mapanako e miraras,
at alang bukbuk a ngangatngat.
34 Uling nung nuya karin ing kekong pibandian, atiu naman
karin ing kekong pusu.

Alimbawa ning alipan a maingat.

35 Babatan yo ding kekong awakan, at salaingan yu la
ding kekong sulugui;
36 at ikayu, makiapus ko karing taung manaya king guinu
ra nung mibalik yang manibat king kasal, keta nung datang ne
at maus, agad deng buklatanan.
37 Nuan la detang alipan, a deti nung datang ya ing guinu,
dasnan nong paipuyat: katutuan sasabyan ku kekayu, king ya
magbabat ya, at daptan na ing paluklukan na la king dulang,
at lumapit yang sumuyu karela.

38 At aguiamang datang ya king kaduang vigilia,* at
aguiamang datang ya king katlung vigilia, at dasnan nong
makanyan, nuan la deta.
39 Makanyan man iti talastasan yu, king nung a balu namu
ning guinu ning pibalebale ing oras a panyatang na ning
mapanako, katutuan migpuyat ya sa, at e ne pepaburen
melukib ing bale na.
40 Ikayu man pin magsadia kayu; uli ning king oras a e yu
isipan, ing Anak ning tau datang ya.

41 At i Pedro sinabi na: Guinu, ¿sasabyan mu iting
alimbawa kekami, ó karing sabla naman?
42 At sinabi na ning Guinu: Ninu ing katiwalang tapat at
maisip, a paniwala na ning keang Guinu ing keang pamibalebale,
banong dinan king karelang pamangan king kapanaunan?
43 Nuan ya itang alipan, a nung datang ne ing guinu,
dasnan nang makanyan ing daraptan na.
44 Tutu man sasabyan ku kekayu, king kea na ipaniwala ing
anggang pibandian na.

45 Dapot nung ing alipan a iti sabyan na king pusu nang
sarili: Ing guinu ku magluat ya king panyatang na, at
pagmulan nong pamalduan ding alipan at ding ipus a babai,
at mangan, at minum, at maglasing.
46 Datang ya ing guinu na nitang alipan king aldo a e na
panayan, at king oras a e na balu; at pamalukan ne, at ipakiabe
na ing keang dake karing e tapat.
47 At ing alipan a mekatalastas king kaburian na ning keang
guinu, at e miadia, at e na depatan ing makatuntun king
kaburian na, mapaluka yang dakal.
48 Dapot ing e mekatalastas, at dinapat karing bague a
katampatan king paluka, mapaluka yang ditak, uling ing
ninumang mirinan dakal, dakal ing mayawad kea a isubli na;
at ing mipaniwalan dakal, maiguit lalu ing mayawad kea.

I Jesús binili na king yatu ing api at ing pamisalangsangan.

49 Dinatang ku bang ibili ing api king yatu, ¿at nanu ing
buri ku, nung mitatau na?

*** Vigilia, metung ya karing apat nang dake ning bengi king pamaglame a makapirake king titlung oras balang misan.**

50 Dapot aku atin kung metung a binyag a ibinyag
da kaku; at nuanti ing kanakung kapagnasan anggang e
mituparan
51 ¿Ukulan yu king dinatang ku bang munye kapayapan
king yatu? Ali, sasabyan ku kekayu, lalung pamisasalang-
sang.
52 Uli ning mikakawani la ding limang manuknangan ngeni
king metung a bale, ding atlu salang la karing adwa, at ding
adwa salang la karing atlu;
53 ing ibpa kawani yang salang king anak a lalaki, at ing
anak a lalaki salang king ibpa: ing indu salang king anak a
babai, at ing anak a babai salang king indu: ing katiwangan a
babai salang king manuyang nang babai, at ing manuyang a
babai salang king katiwangan a babai.

Ding tanda ra ding panaun.

54 At sasabyan na naman karing keraklan: Nung akakit
yung lnlual ing lulam king albugan, agad yung sabyan; Datang
ing uran; at makanyan ing mapalyari.
55 At nung titiup ing mauli, sasabyan yu: Datang ing
pali; at mapalyari.
56 ¡Magbanalbanalan! Balu yung pibaldugan ing aske na
ning gabun at ning banua, ¿at ing panaun a iti, bakit e ye
balung pibaldugan?
57 ¿At bakit e yu atulan king kekong sarili nung isanu ing
matulid?
58 Nung ume ka pin king ukum a abe me ing kekang
kasalang, anggang lalakad kayu pagpilitan mung tumakas ka
kea, a magkang idala na ka king ukum, at ing ukum ibye na
ka king manibala, at ing manibala ilub na ka king sukulan.
59 Sasabyan ku keka king e ka lual karin angga king bayaran
mu ing katataulian a utsabas.

Ing pamakamate karing tau Galilea at ing torre Siloé.

13 AT king panaun a iti atilu karin ding mapilan a pamalita
ra kea tungkul karing tau Galilea, a ing daya ra deti
pekilauk nang Pilato king karelang ain.
2 At mekibat ya, ngana karela: ¿Balak yu galang king
deting tau Galilea uling mibata la karing bague a deti, maiguit
la pangamakasalanan karing anggang tau Galilea?

3 Ali, aku sasabyan ku kekayu, bagkus nung e ko sumisı,
iko ngan mate kong makanyan.
4 Ó detang labingwalu, a mipatanan king torre nıng Siloé,
at pete na la, ¿ balak yu king maiguit lang palpikasala karing
anggang taung manuknangan king Jerusalem ?
5 Ali, aku sasabyan ku kekayu, bagkus nung e ko sumisi,
iko ngan mate kong makanyan.

Alimbawa ning higuerang e mamunga.

6 At selita ne iting alimbawa: Ating metung a tau atin
yang metung a higuera a makatanam king keang mulahan;
at mine ya bang guntal karing bunga na, at e ya menakit.
7 At sinabi na king magmulahan na: Oini, atlu nang
banuang manintun kung bunga kaniting higuera, at e ku
manakit; kuturan me, ¿ baket makaskup ya pa king gabun ?
8 At ya kanita mekibat ya, ngana kea: Guinu, paburen
mu ne pa king banuang iti, angga king agambul ke, at adinan
keng pakataba.
9 At nung mamunga ya king paintungul, mayap, dapot
nung ali ya, kuturan mu ya.

Pamipakayap king metung a babaing lumpu.

10 At tuturu ya king metung a sinagoga king aldo sábado.
11 At, oini, ing metung a babai a makisakit a menibatan
king espíritung marawak, labingwalung banwa, at bukut yang
lalakad, nanupata king makananumang bague e na arapat ing
miatyat ya.
12 At inyang akit nong Jesús, inaus ne, at ngana: Babai
makaligtas na ka king kekang sakit.
13 At timpak no ding gamat na kea; at kanita miatyat ya,
at pupuri ya king Dios.
14 At inyang mekibat ya ing pekapun king sinagoga, mua
ya king i Jesús menulu ya king aldo sábado; ngana king
keraklan: Anam a aldo ing sukat igalo: kareti ping aldo a
deti karin ko datang, at manulu kayu; at e king aldo sábado.
15 At ing Guinu pekibatan ne, at ngana: Magbanalba-
nalan, balang metung kekayu ¿ e ne kakalagan king aldo sábado
ing keang bakang lalaki, ó ing keang asno king lilibangan, at
idala neng painuman ?

16 At ing babaing iti a anak nang Abraham, a tinali nang
Satanas labingwalung banwa, ¿e dapat kalagan king pangata-
li na king aldo sábado?
17 At inyang sasabyan no deting bague, mangapakarine la
ding anggang kasalang na; dapot ing mabilug a balen matu-
tula karing sablang bague a maligayang keang depatan.

Alimbawa ning binutil mustasa at ning lebadura.

18 At sinabi na: ¿Kaisanu ya makatulad ing kaarian na
ning Dios, at kaninu ke pakiabas?
19 Katulad ne ning binutil mustasa, a kinua na ning
metung a tau at tenam ne king keang mula; at tinubu ya, at
meguing dutung yang maragul, at ding ayup banua minyale
la karing sanga na.
20 At pasibayu yang minyabi: ¿Kaisanu ke pakiabas ing
kaarian na ning Dios?
21 Kabas ne ning lebadura; a kinua na ning metung a
babai, at binusal ne king atlung takal a tapung angga king
sinlam ngan.

Ing pasbul a makiput.

22 At maglakad ya karing ciudad at nayun, tuturu ya, at
lalakad yang mame Jerusalem.
23 At sinabi na kea ning metung: ¿Guinu, ditak lamu
ding mililigtas? At ya sinabi na karela:
24 Pagpilitan yung lungub king pasbul a makiput; uli ning
aku sasabyan ku kekayu, king malda la ding magnasang
lungub, at e ra arapat.
25 Nung mitalakad ne ing guinu ning pibalebale, at ikabat
ne ing pasbul, at magmula kong talakad lual, at maus king
pasbul, a sabyan yu: Guinu, Guinu, buklatanan mu kami; at
makibat ya kekayu, ngana: E ra ko akikilala nung nuko
tau.
26 Kanita pagmulan yung sabyan: King arapan mu
mengan at mininum kami, at karing kekeng dalan tinuru ka.
27 At sabyan na kekayu: Sasabyan ku kekayu, king e ra
ko akikialala nung nuko tau; kawani ko kanaku iko ngang tala-
panyapat king dewakan.
28 Karin ing kiak at langitngit ding ipan, nung akit yu ne

i Abraham, at i Isaac, at i Jacob, at ding anggang manula
king kaarian na ning Dios, dapot ikayu sariling mitabi kayu.
29 At datang la ding manibatan king aslagan, at king
albugan, at king amianan at king mauli, at lukluk la king
dulang king kaarian na ning Dios.
30 At oini, ating tauli a maguing mumuna; at ating
mumuna, a maguing tauli.

Ing pamipaingat kang Jesús salang kang Herodes.

31 Kanita muring aldo a ita dinatang la ding mapilan a fari-
seos, sinabi ra kea: Lual ka, at mako ka keti; uling i
Herodes buri na kang paten.
32 At sinabi na karela: Ume kayu, at sabyan yu kanitang
zorra: Oini, iyugse ko lual ding demonius at pakayap ku
ngeni at bukas, at king kàtlung aldo ayari ku.
33 Makanyan man dapat kung lumakad ngeni, at bukas at
makadwa; uling e malyari king ing metung a manula mate ya
lual ning Jerusalem.
34 ¡Jerusalem, Jerusalem! a makamate karing manula, at
babatuan mu la ding tubud keka, ¿makapipilan ko birian
tipunan ding anak mu, antimo ing pamanipun na ning gaindu
karing keang sisi king lalam da ding pakpak na, at e mu
birian?
35 Oini, king ing bale yu lakuan neng paimburisan at
sasabyan ku kekayu king e yu ku akit, anggang e datang ing
panaun a sabyan yu: Nuan ya ing daratang king laguiu na
ning Guinu.

Pamipakayap king metung a mangalbag.

14 AT milyari inyang linub ya king bale na ning metung a
pekapun da ding fariseos king misan a sábado bang
mangan tinape, ila babanten de.
2 At, oini, atiu king arapan na ing metung a lalaking man-
galbag.
3 At inyang makibat ya i Jesús, minyabi ya karing talaturu
na ning kautusan, at karing fariseos, ngana: ¿Katuliran ing
pakayap king aldo sábado ó ali?
4 At ila e la bubulad. At telanan ne, pepakayap ne, at
pepalakwan ne.

5 At sinabi na karela: ¿Ninu kekayu ing ating asnu ó
bakang lalaki a mabaldug king talaga, at e ne agad iligtas king
aldo sábado?
6 At e re apakibatan king bague a iti.

Alimbawa karing mumunang luklukan at karing inagkat.

7 Antining apagumasdan na king pipilinan do ding mumu-
nang luklukan king dulang, minyabi yang metung a alimbawa
karing inagkat, ngana karela:
8 Nung inagkat na ka ning ninuman king kasal, e ka
lulukluk king mumunang luklukan; uling magkang atin yang
aliwang agkatan a lalung mal keka,
9 at lapitan na ka ning minagkat keka at kea, sabyan na
keka: Dinan meng luklukan ini: at ika kanita magmula na
kang dumine a miabie ya keka ing tauling luklukan.
10 Dapot nung inagkat da ka, ume ka, at lukluk ka king
tauling luklukan; uling nung datang ne ing minaus keka, at
sabyan na keka: Kakaluguran malaus ka king masiduan,
kanita mirinan kang kapurian king arapan da ding anggang
kayabe mung makalukuluk king dulang.
11 Uling ninu yamang magpakasaplala, maumis ya, at ing
magpakaumis, misaplala ya.

12 At sasabyan na naman king minagkat kea: Nung ga-
gawa kang pamangan ó apunan, e mo ausan ding kakalu-
guram mu, aguiang ding kapatad mu, aguiang ding kama-
ganak mu, aguiang ding siping mung bale a mabandi;
magkang ila agkatan da ka naman, at ablasan da ka.
13 Dapot nung magtau ka, ausan mo ding maluka, ding
pingpkul, ding pile, ding bulag;
14 at maguing nuan ka; uling ila ala lang sukat iablas
keka; dapot mibayaran keka keng subli lang mie ding banal.

Alimbawa king maragul a apunan.

15 At inyang damdaman na iti ning metung karing atiung
kayabe nang makalukluk king dulang, sinabi na kea: Nuan
ya ing mangan tinape king kaarian ning Dios.
16 At sinabi na kea: Ing metung a tau guinawa yang
metung a maragul a apunan, at inagkat no ding dakal.

17 At king oras na ning apunan tiburan ne ing keang
alipan bang sabyan na karing inagkat na: Ume ko keni,
uling makasadia na ngan.
18 At ila ngan king metung a pamisangguni, migmula
no ngang minyangkan: Ing mumuna sinabi na kea: Sinali
kung metung a asikan, at kailangan kung mako, at lawan ke:
pakisabi kung mayap keka, tanggapan mu ing sangkan ku.
19 At ing metung ngana: Sinali kung lima kaparis a
baka, at ume ku bang subukan ku la: pakisabi kung mayap
keka, tanggapan mu ing sangkan ku.
20 At ing metung sinabi na: Kaibatibat ku pang mikasal;
at uli na niti e ku malyaring ume.
21 At mibalik ya ing alipan, pepabalu no king guinu na
deting bague. Kanita ing guinu ning pibalebale mimua ya at
nganang minyabi king keang alipan: Malagua kaug ume
karing plasa, at karing pigulut ning ciudad, at dalan mo keti
ding maluka, ding pingkul, ding bulag at ding pile.
22 At sinabi na ning alipan: Guinu, makatupad na ing
inutus mu; at makanyan man atin pang karinan.
23 At sinabi na ning Guinu king alipan: Ume ka karing
dalan, at karing mulahan, at pilitan mong lungub, bayang
kumatmu ing bale ku.
24 Uling sasabyan ku kekayu, king ninuman karetang
inagkat, e la takman king kakung apunan.

Alimbawa tungkul king pamiadia.

25 At dakal lang tau ding tutuki kea; at melikid ya ngana
karela:
26 Ninumang ume kanaku, at e ne isakuil i ibpa na, at i
indu na, at ing asawa na, at ding anak na, at ding kapatad
nang lalaki, at ding kapatad nang babai, at antimu naman
ing bie nang sarili, e malyaring maguing alagad ku.
27 At ninumang e magdala king keang crus, at e tuki
king tauli ku, e malyaring maguing alagad ku.
28 Uling ¿ ninu kekayu, nung bisa yang mitalakad metung
a tori e pamu lukluk at balakan ing gugulan na, nung atin ya
king maguingkailangan na baneng apayari?
29 Magkang nung kaibat na neng abili ing katatalakaran
na, at e ne apayari ngan, ding sablang manakit kaniti, e ra
pagmulan ing biruan de,

30 sabyan da: Iting taung iti pigmulan neng telakad, at e
ne ayari.
31 Ó ¿ninung ari, nung sagana yang makipamuk salang
king aliwang ari, e pa lukluk at e nana balakan nung arapat
nang lual makitalad karing apulu nang libu, king daratang a
salang kea a makiadwang pulung libu?
32 Ó kaya kabang ing metung marayu ya pa, mitubud
yang metung a tubud a aduan na ing kapayapan.
33 Inya pin balang metung kekayu ing e makalakuan king
sablang bague a bandi na, e ya malyaring alagad ku.

34 Mayap pin ing asin; dapot nung ing asin mawala ing
kalat na, ¿nanu ing panyangkap kea?
35 Aguiang king gabun man, aguiamang king pibubuntunan
dinat e na dapat; iugse re lual. Nung ninu ing makipa-
namdam a makiramdam, makiramdam ya.

Alimbawa king tupa at king dracma a mewala.*

15 AT lalapit la kea ding anggang manyingil buis at ding
palpikasala bang pakiramdaman de.
2 At bulungbulung la ding fariseos at ding escribas, ngara:
Iti tatanggapan no ding palpikasala, at makisulu ya karela.

3 At ya sinabi na karela iting alimbawa, ngana:
4 ¿Ninu kekayu a ating dinalan a tupa, nung mawala ya
ing metung karela, e no lakuan ding siamapulu at siam king
ilang, at ayan neng panintunan ing mewala, anggang e ne
akit?
5 At nung akit na ne, masaya neng pusanan karing pago
na;
6 at nung datang ne bale, tipunan na la ding kakaluguran
na, at ding siping nang bale, sabyan na karela: Makipagsaya
ko kanaku; uling ikit ke ing tupa kung mebating.
7 Sasabyan ku kekayu, king mikasaya banua tungkul king
metung a palpikasalang sisisi, maiguit karing siamapulu at
siam a banal, a e kailangan sumisi.

8 Ó ¿ninung babai ing atin yang apulung dracma, nung

* Alaga yang apat apulung céntimos.

mawala ya ing metung a dracma, e ne salaingan ing sulu at
palisan ne ing bale, at pagmalasakitan neng panintunan,
anggang e ne akit?
9 At nung ikit na ne tipunan no ding keang kakaluguran,
at ding siping nang bale, sabyan na karela: Makipagsaya ko
kanaku; uling ikit ke ing dracmang mewala kanaku.
10 Sasabyan ku kekayu, king makanyan mikatula king
arapan da ding ángeles ning Dios uli ning metung a palpikasa-
lang sisisi.

Alimbawa king anak a mapanyintang.

11 At sinabi na: Ing metung a tau atin yang aduang
anak a lalaki;
12 at ing bungsu karela sinabi na kang ibpa na: Ibpa, ibie
mu kanaku ing dake king bandi a katuliran ku. At ya pirake
na karela ing keang pagkabie.
13 At e milabas ing dakal a aldo, tinipun na ngan ning anak
a bungsu, meko ya at mine ya king metung a marayung labuad;
at karin na sinira ing pibandian na king pamagkabie a pamag-
tamasa.
14 At inyang agugul na na ngan, dinatang ing metung a
maragul a danup king labuad a ita; at migmula yang
kekulangan.
15 Mine ya at mekiabe king metung karing manuknangan
king labuad a ita, at iti tinubud ne king keang laulta, bang
pastulan na la ding babi.
16 At nasa neng pakabsian ing atian na karing algarroba*
a kakanan da ding babi; dapot ninuman alang babie kea.
17 At mibalik ya lub, sinabi na: ¡Pilan la ding upahan
nang ibpa ku a atiu bale na sawa lang tinape, at aku keti
mamamate kung danup!
18 Talakad ku at ume ku kang ibpa ku, at sabyan ku kea:
Ibpa, mikasala ku salang king banua, at king arapan mu;
19 e na karampatan kanaku ing mayaus kung anak mu:
ibili mu kung anting metung karing kekang upahan.
20 At inyang talakad ne, mine ya kang ibpa na. At marayu
ya pa ikit neng ibpa na, at tiblan ne ning pakalulu; at pupulay
yang selubungan ne, kinaul ne king batal, at inuma ne.
21 At ing anak sinabi na kea: Ibpa, mikasala ku salang

* Anti lang bungang bule.

king banua, at king arapan mu: e na katampatan kanaku ing
mayaus kung anak mu.
22 Dapot ing ibpa sinabi na karing keang alipan: Kuanan
yu ing mal a imalan, at papiblasan ye; at ibili ye ing metung a
singsing king gamat na, at ding sapin karing keang bitis;
23 at dalan ye keti ing bicerung pepataba, at paten ye; at
mangan tamu, at magsaya tamu;
24 uling ing anak kung iti mete nea, at mebie yang pasi-
bayu: mewala ne, at meakit ya. At pigmulan da ing pami-
tutula.
25 Dapot ing anak a matwa atiu king marangle, a inyang
dinatang ya, at linapit ya king bale, dimdam na ing tigtigan
at ing terakan;
26 at inaus ne ing metung karing alipan, kitang na kea
nung nanu ita.
27 At ya sinabi na kea: Ing kapatad mu dinatang ya; at
i ibpa mu pete ne ing bicerung pepataba, uling tinggap neng
mayap ya:
28 at mimua ya, at e bisang lungub. At ing ibpa na
linual ya, at pagamuamu na kea king lungub ya.
29 At mekibat ya sinabi na kang ibpa na: Oini, dakal
nang banuang susuyuan da ka, a kapilan man e ku linapas
king utus mu, at kapilan man e mu ku dininan metung a
malating kambing bang pakikatula ku karing kakaluguran ku;
30 dapot inyang dinatang ya ing anak mung iti, a guisan na
ing bandi mu karing patutut, king uli na pete me ing bicerung
pepataba.
31 Ya kanita sinabi na kea: Anak, ika kapilan man
kayabe mu ku, at ing anggang bandi ku kekangan;
32 dapot kailangan ing pamagtau at ing pamipatula tamu
uling ing kapatad mung iti mete nea, at sinubli yang mebie:
mewala ne at meakit ya.

Alimbawa king katiwalang e tapat.

16 AT sinabi na naman karing keang alagad: Ating
metung a taung mabandi, a makimetung yang kati-
wala; at iti misumbung ya king arapan na, a sisira king keang
pibandian.
2 At inaus ne, at sinabi na kea: ¿ Nanu iting daramdaman
ku dikil keka? salesean mu ing mipaniwala keka; uling e na
malyari ing maguing katiwala ka pa.

3 At sinabi na ning katiwala king sarili na: Nanu ing
daptan ku? uling ing guinu ku lalako na kanaku ing pangakati-
wala. Kulkul, e ku aguiu: magpalimus, marine ku.
4 Aku balu ku na ing daptan ku, bang nung milako na
kanaku ing pangakatiwala, tanggapan da ku karing bale ra.
5 At inyang inaus na la balang metung karing makiutang
king guinu na, sinabi na king mumuna: ¿Magkanu ing utang
mu king guinu ku?
6 At ya ngana: Dinalan a guguling a laru. At ya sinabi
na: Abutan me ing pitandanan yu, at lukluk kang malagua,
isulat mung limang pulu.
7 Kaibat sinabi na king kadua: ¿At ika, magkanu ing
utang mu? At ya ngana: Dinalan a takal a trigu. At ya
sinabi na kea: Abutan me ing pitandanan yu, at isulat mung
walung pulu.
8 At pinuri ne ning guinu na ing katiwalang e tapat, uling
dinapat ya king matas a kaisipan; uling ding anak king
yatung iti maisip la nung king karelang sariling dai karing
anak ning sulu.
9 At aku sasabyan ku kekayu: Daptan yu ing makika-
luguran king pamamilatan na ning pibandian na ning
dewakan, bang nung magkulang kayu, tanggapan da ko karing
alang anggang tuknangan.
10 Ing tapat king dit, king dakal man tapat ya; at nung e
ya tapat king dit, e ya naman tapat king dakal.
11 Nung iko pin e ko meguing tapat king marawak a
pibandian, ¿ninu ing paingat kekayu king katutuan a
pibandian?
12 At nung e ko meguing tapat king pibandian ning aliwa,
¿ninu ing munye kekayu ketang kekayung sarili?
13 Ninumang alipan e ya malyaring sumuyu karing
adwang guinu; uling ó umisan ne ing metung, at aluguran ne
ing kadua, ó maguing tapat ya king metung, at pikasaman ne
ing kadua. E ko makasuyu king Dios, at king pibandian.

Ing kayupayan na ning kautusan.

14 At ding fariseos a pawang malugud king salapi daram-
daman da ngan iting sablang bague, at ya susunu re.
15 At sinabi na karela: Ikayu ing gagawang banal king
sarili yu king arapan da ding tau; dapot ing Dios akikilala no

ding pusu yu; uling ing paulagan da ding tau, king arap ning
Dios makadiri.
16 Angga king panaun nang Juan ing kautusan at ding
manula: manibat kanita ing kaarian na ning Dios mipanaral
ya, at ding keganagana lulub la king pilit.
17 Dapot mayan pang bague ing lumabas ing banua at ing
gabun king kumulang ing metung nang gulis ning kautusan.
18 Ninumang kawani king keang asawa, at makiasawa ya
king aliwa, paliwas ya; at ninumang makiasawa king kewa-
nyan na ning asawang lalaki, paliwas ya.

Alimbawa king taung mabandi at king pulubing i Lázaro.

19 At ating metung a taung mabandi, a mimalan yang
mayubung kule at masinsin a pangaabal, at mamangan yang
makapayan king aldoaldo.
20 Atin namang metung a pulubi a milaguiung Lázaro, a
mibili arap ning keang pasbul, mitmu yang sugat,
21 at ing nasa na magpakabsi karing siming mangabalag
king dulang na ning mabandi; at angga ding asu linapit la, at
didilatan do ding sugat na.
22 At milyari king mete ya ing pulubi, at dela re ding
ángeles king kandungan nang Abraham; at mete ya naman
ing mabandi, at mikutkut ya.
23 At king Hades tinas no ding mata na, inyang atine king
dusa, ikit ne i Abraham king marayu, at i Lázaro king kan-
dungan na.
24 At guinulisak ya, ngana: Ibpang Abraham, pakalu-
luan mu ku, at tuburan me i Lázaro baneng basan danum
ing sepu ning taliri na, at parimlan ne ing dila ku; uling atiku
magkakasakit kening lablab.
25 Dapot i Abraham sinabi na: Anak, ukulam mu king
tinggap mu na ing mayap king kekang bie, at i Lazaro naman
ing marawak; dapot ngeni mipatulan ya keni, at ika, mipasa-
kitan ka.
26 At makaaliwa king sablang iti, metung yang maragul a
saug ing atiung makapamilatan king kekami at king kekayu,
bang ding bisang lumipat manibat keni angga kean kekayu e
ra arapat, at manibat kean ninuman e milipat keni kekami.
27 At sinabi na: Pagamuamu ku pin keka, ibpa, king
itubud me king bale nang ibpa ku;

28 uling atin kung limang kapatad a lalaki, bang patutuan
na mu karela, bang e la ume mu naman king karinan a ini
ning kasakitan.
29 At i Abraham sinabi na: Atin lang Moisés, at ding
manula; a makiramdam la karela.
30 At ya sinabi na: Ali, ibpang Abraham, dapot nung
ninuman a manibat karing mete at ume ya karin karela, ila
pasisisila.
31 Dapot ya sinabi na kea: Nung e la makiramdam kang
Moisés, at karing manula, e la naman mayabluk, aguiang
ninuman talakad ya karing mete.

Tungkul karing makaibie katatakiran; king pamipatawad king kalibakan at king kabagsikan na ning Kautusan.—Ding alang kabaldugan a alipan.

17 SINABI na naman karing keang alagad: E malyaring
e la datang ding makatisud; dapot ¡kalulu no itang
nung ninu ing panibatan da!
2 Mayap pa kea, nung isabit ne king batal na ing metung
a guilingan a batu, at miugse ya king dayatmalat, king munye
yang katitisuran king metung karing mangalating deti.

3 Mingat kayu. Nung mikasala ya ing kapatad mu, sabya-
nan me; at nung sumisi ya, patawaran me.
4 At nung makapitung ukdu king aldo mikasala yang
salang keka, at pitung ukdu a lumapit ya keka, at sabyan na:
Sisisi ku, patawaran me.

5 At sinabi ra king Guinu ding Apóstol: Dagdagan mu
ing kasalpantayanan mi.
6 At ing Guinu sinabi na: Nung ating kong kasalpanta-
yanan anting kabutilan a mustasa, sabyan yu kanining dutung
a sicómoro: Mabagut ka, at mitanam ka king dayatmalat, at
pamintuan na kayu.

7 ¿Dapot, ninu kekayu ing makimetung a alipan a sasarul,
o magpastul tupa, nung muli neng manibatan king marangle
sabyan na kea: Ume ka kening agad, lukluk ka king dulang,
8 e na pa munang sabyan kea: Isadia mu kung aya-

punan, at magbabat ka, at sumuyu ka kaku anggang ibat
kung mengan at mininum ; at kaibat na niti ika mangan ka at
minum ka ?
9 ¿ Pasalamat ya king alipan uling depatan na ing inutus
na kea ?
10 Ikayu makanyan mu naman, nung arapat yu na ngan
ing inutus ku kekayu, sabyan yu : Alipan keng alang kabal-
dugan : uling depatan mi ing katungkulan ming daptan.

Pamipakayap karing apulung leproso.

11 At milyari king inyang tuturu ya Jerusalem, lalabas ya
king pilatan na ning Samaria, at ning Galilea.
12 At inyang lungub ya king metung a nayun, dinatang
lang sasalubungan de ding apulung lalaking leproso, at tinuk-
nang la king makarayu ;
13 at sikan da ing siwala ra, ngara : Jesús, Maestro, paka-
luluan mu kami.
14 At inyang ikit na la, sinabi na karela : Ume kayu, at
pakit kayu karing sacerdotes. At milyari kabang mame la
melinis la.
15 At ing metung karela, inyang ikit nang kinayap ya,
mibalik ya, pupurian ne ing Dios king masikan a siwala ;
16 at migsakab ya king bitis na, at pasalamat ya kea ; at iti
metung yang tau Samaria.
17 At mekibat ya i Jesús, ngana : ¿ E la melinis ding
apulo ? ¿ Dapot nu la karin ding siam ?
18 ¿ Ala nang aliwang meakit mibalik, at munye kapurian
king Dios, nung e iting aliwang balayan ?
19 At sinabi na kea : Talakad ka, mako ka ; ing kasal-
pantayanan mu pepakayap na ka.

King biglang panyatang na ning kaarian na ning Dios.

20 At kukutnan de ding fariseos, nung kapilan ya datang
ing kaarian na ning Dios, pekibatan na la, at ngana : Ing
kaarian na ning Dios e datang a mayayakit ;
21 at e ra sabyan : ¡ Oining keni ! ó ¡ atiu kean ! uling,
oini, ing kaarian na ning Dios atiu kilub yu.

22 At sinabi na karing keang alagad : Datang la ding

aldo, a pagnasan yung akit ing metung karing aldo na ning
Anak ning tau, at e ye akit.
23 At sabyan da kekayu : ¡ oining keni ! ó ¡ oyang kean ! E
ko mame numan karin, at e ko tutuki karela.
24 Uling antimo ing kildap, nung kildap ya manibat king
metung a wakas a atiu lalam ning banua, kikislap angga king
sumangid nang wakas ning lalam ning banua, makanyan
mu naman ing Anak ning tau king aldo na.
25 Dapot dapat pamu king ya mibata yang dakal a bague
at isakuil ne ning daing iti.
26 At antimo ing milyari karing aldo nang Noé, makan-
yan mu naman ing malyari karing aldo na ning Anak
ning tau :
27 mamangan la, miminum la, mikakasal la at mangasal la,
angga king aldo a linub ya i Noé king daung ; at dinatang ing
albug a linipul karela ngan.
28 Makanyan mu naman nung makananu ing milyari karing
aldo nang Lot: mamangan la, miminum la, manyali la,
misasali la, tatanam la, manalakad la ;
29 dapot king aldo a i Lot meko ya Sodoma, minuran api at
asupri menibat banua, at melipul la ngan.
30 Makanyan mu naman ing malyari king aldo a mibulalag
ya ing Anak ning tau.

31 King aldo a ita, ing makaukiat king bubungan, at ding
bandi na atilu bale, e kukuldas bang dalan na la ; at maka-
nyan mu naman ing atiu king marangle, e mumuli king
ibatan na.
32 Ganakan ye ing asawa nang Lot.
33 Ing magkapilit miligtas king bie na, mawala ya kea ; at
ing miwala king bie na aingat ne niti.
34 Sasabyan ku kekayu, king benging ita mayakit la ding
adua king metung a pagkeran : ing metung mayakua ya, at
ing kadua malakuan ya.
35 Aduang babai mayakit lang miabe guiguiling : ing
metung mayakua ya, at ing kadua malakuan ya.
36 Aduang lalaki mayakit la king marangle : ing metung
mayakua ya, at ing kadua malakuan ya.
37 At pekibatan de, ngara : ¿ Nukarin, Guinu ? At ya
sinabi na karela : Nung nuya karin ing katawan, karin la
naman mitipun ding balawe.

Alimbawa king marawak a ukum.

18 AT sinabi ne karela metung a alimbawa, bang ituru na
king ila kailangan lang manalangin parati, at e ra
painan ing lub da,
2 at sinabi na: Ating metung a ukum king metung a
ciudad, a e tatakut king Dios, at e ne gagalang ing tau.
3 Ating munamang metung a babaing mebalu king ciudad a
ita, a daratang ya kea, ngana : iablas mu ku king kanakung
salang.
4 At ya e mebisa king mapilan a panaun : dapot kaibat na,
sinabi na king keang sarili : Aguiang e ku tatakut king Dios,
at e ku gagalang king tau.
5 makanyan man, antining iting babaing mebalu pangaba-
lanan na ku, iablas ke kea ; bang e ne parating daratang at e
na na ku papagalan lilingasngasan.

6 At sinabi na ning Guinu : Pakiramdaman yu ing sabi na
ning ukum a marawak.
7 ¿At ing Dios e no wari ipanlualu ding keang pili a
kukulisak kea king aldo at bengi, at makanyan man, maragul
ya kapanupayan tungkul karela ?
8 Sasabyan ku kekayu king panlualu na la king kamamala-
guanan. Makanyan man ing Anak ning tau, nung datang ne,
¿manakit ya kayang kasalpantayanan keti sulip ?

Alimbawa king fariseo at manyingil buis.

9 At sinabi na ne man iting alimbawa karing manalig king
keang sarili, king ila, banal la, at lilibakan da la ding aliwa :
10 Ding adua katau menik la king pisamban at manalangin,
ing metung fariseo ya, at ing kadua manyingil yan buis.
11 Ing fariseo makatalakad yang manalangin king sarili na,
king anti kanini : Dios, pasalamatan ku keka, king e ku anti
ding aliwang tau, mapanako, mapanalipit, mapagpaliwas, at e
ku anti man ining manyingil buis.
12 Magayunu kung makaladua king paruminggu ; babie
kung sikapulu king anggang kayatinan ku.
13 Dapot ing manyingil buis, makarayu ya, e no buring
italanga muman banua ding mata na ; dapot durugdugan ne
ing salu na, ngana : Dios, pakalulu ka kakung palpikasala.

14 Sasabyan ku kekayu king iti tinipa yang minuli bale
mipatutuan ya pang banal king metung ; uling ding anggang
magpakasaplala, maumis la ; at ing ninumang magpakaumis,
misaplala ya.

Bebendicionan nong Jesús ding anak.

15 At daralan da la naman kea ding anak banong apisan,
at inyang akit da iti ding keang alagad, sebyanan da la.
16 Dapot i Jesús inaus na la, at ngana : Paburen yong
lumapit kanaku ding anak, at e yo ambanganan ; uling karela
ing kaarian na ning Dios.
17 King katutuan sasabyan ku kekayu, king ninu ya man a
e ne tanggapan ing kaarian na ning Dios a antimong metung
a anak, e lungub kea.

Ing kayanakan a mabandi.

18 At kitnan ne ning metung a pekapun, ngana : ¿ Mayap
a Maestro, nanung daptan ku bang manan ku ing bie alang
angga ?
19 At i Jesús sinabi na kea : ¿ Bakit ausan mu kung mayap ?
Alang mayap ninuman, nung e metung ya mu, ing Dios.
20 Balu mu la ding utus :
E ka paliwas ;
E ka makamate ;
E ka manako ;
E ka sasaksi king e katutuan ;
Igalang me i ibpa mu at i indu mu.
21 At ya ngana : Detinang sablang bague tiparan ko ngan
manibat king kayanakan ku.
22 At inyang damdaman nang Jesús iti, sinabi na kea :
Kulang ka pang metung a bague : Ing anggang kayatinan
mu, pisali mu, at pirakerakayan mu ngan karing maluka, at
mikapibandian ka banua ; at ume ka keni tuki ka kaku.
23 Dapot ya, inyang damdaman na iti, melungkut yang
bina, uling tutu yang mabandi.
24 At inyang ikit nang Jesús, sinabi na : Kasakit da nang
lungub king kaarian na ning Dios ding ating pibandian.
25 Mayan ya pang lumabas ing metung a camello king
busbus na ning metung a karayum, king ing metung a mabandi
lungub ya king kaarian na ning Dios.

26 At ding mekaramdam kaniti, sinabi ra : ¿ At ninu pin
ing malyaring miligtas ?
27 At ya sinabi na : Ding bague a e mapalyari nung karing
tau, mapalyari king Dios.
28 I Pedro sinabi na : Oini, ikami likuan mi ing kekami at
tikian da ka.
29 At ya sinabi na karela : King katutuan sasabyan ku
kekayu, king ala ninuman a likwan ne ing bale, ó asawa ó ding
kapatad, ó ding pengari, ó ding anak, uli ning kaarian na ning
Dios,
30 a e tanggap lalung dakal king panaun a iti, at king
panaun a daratang ing bie alang angga.

Inulan nang Jesús ing keang kasakitan.

31 At tinipun no ding labingadwa, sinabi na karela : Oini,
king manik ta Jerusalem, at mipamintuan ngan ing sablang
bague a sinulat da ding manula tungkul king Anak ning tau.
32 Uling miabie ya karing nación, at malibak ya, at
malapastangan ya, at miluran ya ;
33 at kaibat deng peluka paten de ; at king katlung aldo
subli yang mie.
34 At ila ala lang atalastas kareting bague, at ing amanu
iti mitakpan karela ; at e ra atalastas ing sasabyan na.

Ing bulag Jericó.

35 At milyari, king inyang milapit ya Jericó, ing metung a
bulag makalukluk ya lele dalan magpalimus ya.
36 At antining dimdam no ding keraklan a lalabas, kitang
na nung nanu ita.
37 At sinabi ra kea, king i Jesús tau Nazaret lalabas ya.
38 At ya guinulisak ya, ngana : ¡ Jesús, Anak nang David,
pakaluluan mu ku !
39 At ding king mumuna sasabyanan de bayang tuknang :
dapot ya lalu na pang pakagulisak : ¡ Anak nang David,
pakaluluan mu ku !
40 I Jesús pin tinuknang ya, inutus nang dalan de kea.
At inyang milapit ne, kitnan ne :
41 ¿ Nanu ing buri mung daptan ku keka ? At ya ngana :
Guinu, manakit ku sa nang pasibayu.

42 At i Jesús sinabi na kea: Manakit ka: ing kasalpanta-
yanan mu linigtas na ka.
43 At kabud menakit ya, at tinuki ya kea, pupuryan ne ing
Dios; at pamanakit na ning mabilug a balayan kaniti, minye
yang kapuryan king Dios.

Zaqueo ing manyingil buis.

19 AT inyang lulub ya i Jesús, daralan ya Jericó.
2 At, oini, ing metung a lalaki a mayayaus Zaqueo
metung yang pekapun ding manyingil buis, at mabandi ya.
3 At pagpilitan neng akit i Jesús nung ninu kaya ya, dapot
e na arapat, uli ra ding keraklan, antining pandak ya.
4 At milai ya pin king mumuna, at minukiat ya king
metung a dutung a sicómoro, bang akit ne; uling karin ya
lumabas.
5 At inyang miras ya i Jesús king tulid a ita, tinalanga ya,
sinabi na kea: Zaqueo, malagwa ka, kuldas ka; uling ngeni
kailangan ing manlayunan ku bale mu.
6 At ya kinuldas yang mirarapal, at tinggap neng masaya.
7 At inyang akit da iti, bubulung la ngan, ngara: mine
yang minlayunan king metung a taung palpikasala.
8 Dapot i Zaqueo, kaibat nang tinalakad, sinabi na king
Guinu: Oini, ing kapitna ning bandi ku, Guinu, babye ku
karing maluka; at nung sakali sekiman ke ing ninuman,
isusubli kung makatapat.
9 At i Jesús sinabi na kea: Ngeni ing kaligtasan dinatang
king bale a iti; uling ya man anak neng Abraham.
10 Uling ing Anak ning tau dinatang ya baneng panin-
tunan at iligtas ing mewala.

*Alimbawa karing a pulung mina.**

11 At kabang ila pakiramdaman da iting bague, sindu na,
at sinabi ne ing metung a alimbawa, uling malapit ne Jerusa-
lem; at uling ila ukulan da king ing kaarian na ning Dics
pakit ya.
12 Sinabi na pin: Ing metung a taung makamal mine ya

---

* **Metung yang salapi karin Roma a ing alaga an apat apulung pesus.**

king metung a marayung labuad, bayang tanggap metung a
kaarian, at mibalik ya kanita.
13 At inyang inaus na la ding apulu nang alipan, dininan
nong apulung mina at ngana karela: Mangalakal kayu
angga keng datang ku.
14 Dapot ding keang kabalayan kasaman de: at pepatagal
de king metung a tubud, ngara: E mi buri king iti magari
ya kekami.
15 At milyari inyang mibalik yang pasibayu, kaibat neng
tinggap ing kaarian, pepayaus na la ume king arapan na ding
alipan a deta, a nung kenu ne binie ing salapi, banang abalu
nung magkanu ing akalakal da balang metung.
16 At dinatang ya pin ing mumuna, ngana: Guinu, ing
mina mu migtubu yang apulung mina.
17 At sinabi na kea: Mayap, alipan a mayap: antining
migtapat ka king binang ditak, atin kang kayupayan karing
apulung ciudad.
18 At dinatang ya ing kadwa, ngana: Guinu, ing mina
mu migtubu yang limang mina.
19 At makanyan mu naman ing sinabi na kaniti: Ika atin
ka namang kayupayan karing limang ciudad.
20 At dinatang ya ing katlu, ngana: Guinu, oini ing mina
mu, a selikut ke king metung a panyu.
21 Uling mitakutan ku keka, uling tau kang mabangis:
kakuanan mu ing e mu binili, at papalutan mu ing e mu
tenam.
22 Sinabi na kea: Marawak a alipan, king keka muring
asbuk atulan da ka: ¿ Balu mu king aku tau kung mabangis,
king kakuanan ku ing e ku binili, at papalutan ku ing e ku
tenam?
23 ¿ at bakit pin e me binili ing salapi ku king pipanilasanan
salapi, bang king panyatang ku adwan ke pati ing tubu?
24 At sinabi na karing makarungut: Ilako ing mina, at
ibie ye king makiapulung mina.
25 At ila sinabi ra: Guinu, atin neng apulung mina.
26 Sasabyan ku kekayu, king ing ninumang makiatin,
mirinan ya; dapot ing ala, itamang atiu kea milako kea.
27 Makanyan man deting kakung kasalang, a e la bisa king
aku magari ku karela, dalan yo keni, at tabtaban yo batal king
arapan ku.

Masayang panlub nang Jesús Jerusalem.

28 At ya kaibat nang sinabi iti meko ya bang manik
Jerusalem.
29 At milyari, king inyang datang ya malapit king Betfage,
at Betania, king bunduk a ausan dang Olivar, mitubud yang
dawa karing keang alagad,
30 ngana: Ume kayu king katulid a nayun, kalub yu
karin, akit ye ing metung a biceru a makatali, a kea ninumang
tau ala pang sinake: kalagan ye, at dalan ye.
31 At nung ating kukutang kekayu: ¿Bakit kakalagan
ye? Makanyan ing sabyan yu: Ing Guinu kailangan ne.
32 At meko la ding tiburan, at disan da antimo ing sinabi
na karela.
33 At inyang kakalagan de ing biceru, ing makibandi
kaniti sinabi na karela: ¿Bakit kakalagan ye ing biceru?
34 At ila sinabi ra: Ing Guinu kailangan ne.
35 At dela re kang Jesús; at pangasable na ning karelang
imalan king gulut na ning biceru, seke re babo i Jesûs.
36 At kabang lalakad ya, lintang da ing karelang imalan
king dalan.
37 At inyang malapit na la king pamanguldas king bunduk
da ding Olivos, ing anggang kekaldan da ding alagad, migmula
lang metula, at minuri king Dios king masikan a siwala, uli na
ning ănggang dapat a makikayupayan a ikit da,
38 ngara:
¡Mapuri ya sa ing Ari a daratang king laguiu ning
Guinu; kapayapan karin banua, at ligaya karing
katasan!
39 At ding mapilan karing fariseos a makasamut karing
malda, sinabi ra kea: ¡Maestro, sabyanan mo ding kekang
alagad!
40 At ya mekibat ya, sinabi na: Sasabyan ku kekayu king
nung deti tuknang la, ding batu gulisak la.

41 At inyang miras ne king malapit at ikit ne ing ciudad,
menangis ya king uli na,
42 ngana: ¡Ah, nung ika man akilala mu sana, king aldo
a iti, ding bague a dikil king kekang kapayapan! dapot ngeni
makasalikut karing mata mu.
43 Uling datang la keka ding aldo, a bakuran da kang kuta

ding kekang kasalang, at kubkuban da ka, at lipitan da ka
king misusumangid ;
44 at isaldak da ka king gabun ; at ding anak mu, a atiu
keka, at e re lakuan keka ing metung a batung makatumpak
batu ; antining e mu kilala ing panaun a keka pamanyalo.

Pamanlinis king Pisamban

45 At inyang lungub ya king pisamban, pigmulan nong
tinabi ding anggang misasali karin,
46 sinabi na karela : Makasulat : Ing bale ku maguing-
bale ne ning panalanginan ; dapot ikayu guewa yeng lukib da
ding mapanako.

47 At tuturu ya aldoaldo king pisamban. Dapot ding
pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas, at ding pekapun
na ning balayan pagpilitan deng yarian.
48 At e la manakit nanumang bague a malyaring daptan
da kea, uling ing mabilug a balayan makapanaya a makiram-
dam kea.

King binyag nang Juan.

20 AT milyari king misan a aldo, kabang tuturu na ing
balayan karin king pisamban, at panaral ne ing
evangelio, linapit la kea ding pekapun da ding sacerdotes at
ding escribas kayabe ro ding makatwa,
2 at pekisabyan de, ngara : Sabyan mu kekami king
nanung kayupayan daraptan mo deting bague, ó ninu itang
minye keka kaniting kayupayan.
3 Dapot ya mekibat ya, ngana karela : Aku man kutnan
da kayu namang metung a bague ; pakibatan yu ku pin :
4 ¿ Ing binyag nang Juan king banua, ó karing tau ?
5 Dapot ila misabisabi la king sarili ra, ngara : Nung sabyan
tamu : King banua, sabyan na : ¿ Bakit pin e ye peniwalan ?
6 Dapot nung sabyan tamu : Karing tau, ing mabilug a
balayan batuan na katamu, uling maniwala ya king i Juan
metung yang profeta.
7 At mekibat la king e ra balu nung kaninu ya.
8 At i Jesús sinabi na karela : Aku man e ku naman

sabyan kekayu nung kaninu kayupayan daraptan ku iting
bague.

Alimbawa karing marawak a mananaman.

9 At pigmulan nang sinabi king balayan iting alimbawa:
Ing metung a tau menanaman yang metung a uvasan, at
pepabuis ne karing mananaman, at mine ya king aliwang
balayan king makabang panaun.
10 At king kapanaunan mitubud yang metung a alipan
karing mananaman, bareng dinan king bunga na ning uvasan;
dapot peluka re ding mananaman, at pepaulian deng alang
darala.
11 At minutus ya pang aliwang alipan; at iti man peluka
re at pepalakuan deng alang darala.
12 At minutus ya naman king katlu; at iti sigatan da ya
naman, at tinabi re.
13 At sinabi na ning Guinu ning uvasan: ¿Nanung
daptan ku? itubud ke ing Anak kung kaluguran: mekad iti
igalang de.
14 Dapot inyang akit de ding mananaman inisip na ning
metung at metung, ngara: Iti ya ing magmana; paten ta ya,
bang ing mana mike kekatamu.
15 At inyang atabi re lual ninguvasan, pete re. ¿Nanu
pin ing daptan na karela ning Guinu ning uvasan?
16 Datang ya at lipulan na la ding mananaman a deti; at
bye na ing uvasan karing aliwa. At ila inyang dimdam da
ti, ngara: ¡Mananusang e mapalyari!
17 Dapot ya linawe na la, ngana: ¿Nanu pin ining
makasulat:

Ing batung guewa rang alang kabaldugan ding mana-
lakad,
ya rin ing meguingpitumpakan king panyuluk?

18 Ing munang mabaldug babo na ning batung ita, manga-
lasi ya; dapot ninumang asaldakanan na isalbag neng anting
alikabuk.

Ing pisasabyan king buis.

19 At ding escribas at ding pekapun da ding sacerdotes
pagpilitan deng dakpan king oras a ita, dapot mitakutan la

king balayan; uling atalastas da king sinabi ne ing alimba-
wang iti salang karela.
20 At subuksubukan de, mitubud lang magumasid a mag-
kakanuaring banal, bareng arakap king kean amanu, at aibie re
king pangasakup at king kayupayan na ning pekapun:
21 At deti kitnan de, ngara; Maestro, balu mi king ika
manyabi ka at tuturu kang binang matulid; at e mu lalawan
ing pangatau ning ninuman, nung e ituturu me ing dala na
ning Dios king katutuan.
22 ¿Katuliran munye buis king César, ó ali?
23 Dapot ya, atatalastas na ing karelang kalalangan, sinabi
na karela:
24 Pakitanan yu kung metung a denario. ¿Kaninu ya
ing larawan na at ing makasulat kaniti? At sinabi ra:
Kang César ya.
25 At ya sinabi na karela: Bayaran yu pin kang César,
ing kang César, at king Dios ing king Dios.
26 At ila e ra atalastas ing amanu king arapan na ning
balayan: at mipamulala la king keang pakibat, migtahimik la.

Ding Saduceos at ing pamanyubling mie.

27 At inyang datang la ding mapilan karing Saduceos, ding
sasabi king alang pamanyubling mie, kitnan de, ngara:
28 Maestro, i Moisés kekami sinulat na: Nung ing kapatad
nang lalaki ning ninuman mate ya a makiasawa, at alang
anak, kuanan ne ning keang kapatad ing asawa na, at dinan
neng bini ing keang kapatad.
29 Atin ping pitung mikakapatad a lalaki; at mekiasawa ya
ing pangane, at mete yang alang anak;
30 at ing pangadwa at ing pangatlu mekiasawa la king
mebalu;
31 a makanyan la naman ding pitu e la milakuan a anak
at mete la.
32 Kaibat mete ya naman ing babai.
33 Ing babai pin king pamanyubling mie, ¿kaninu ya
karela maguingasawa? uling ya meguingasawa re ding pitu.
34 At i Jesús sinabi na karela: Ding anak king yatung iti
makiasawa la, at piasawanan da la;
35 dapot detang mibibilang karampatan a apakikuanan da

ing bie paintungul, at ing pamaniubli rang mie ding mete, e la
makiasawa at e la papakiasawa ;
36 uling e no malyaring mate ; uli ning katulad da no ding
ángeles, at anak no ning Dios, uling anak la king pamanyu-
bling mie.
37 Dapot tungkul king pamibangun da ding mete, pepaki-
lala na namang Moisés king zarza, inyang mamaus ya king
Guinu, Dios nang Abraham, Dios nang Isaac, at Dios nang
Jacob.
38 Uli ning e re Dios ding mete, nung e ding mabie ; uling
ding sabla mabibie la king uli na.
39 At ding mapilan karing escribas mekibat la, ngara :
Maestro, mayap mung sinabi.
40 Uli ning e no mengangas kutang pang aliwa kea.

Ing Cristo, anak neng David.

41 Dapot ya sinabi na karela : ¿Bakit sasabyan da king
ing Cristo anak neng David ?
42 Uling i David murin ing sasabi king libru ding Salmos :
Sinabi na ning Guinu king Guinu ku : Lukluk ka king
wanan ku,
43 angga king gawan kong dalpakan da ding bitis mu ding
kekang kasalang.
44 I David pin inaus neng Guinu na, ¿at bakit anak ne ?

Pipintasan nong Jesús ding Escribas.

45 At daramdaman ne ngan ning mabilug a balayan,
sinabi na karing keang alagad :
46 Mimingat ko karing escribas, a bisa lang lumakad
makaabitu, pagdiwatan da ing pamamugue karela karing
plasa ; at ding mumunang luklukan karing sinagoga ; at ding
makaunang piluklukan karing apunan :
47 deti lalaklakan do ding bale ra ding babaing mebalu, at
ing sasangkan da ing makabang panalangin : deti tanggap
lang lalung maragul a atul.

Ing ain na ning malukang babaing mebalu.

21 AT inyang tinas no ding mata na, ikit ne ing mabandi a
babaldug do ding karelang limus king kaba na ning ain.

2 At ikit na ya naman ing metung a babaing mebalung maluká, a babaldug karin adwang utsabas.
3 At sinabi na: Tutuman sasabyan ku kekayu, king iting babaing mebalung maluka mibaldug yang maiguit karing sabla.
4 Uling deti ngan, king atiung labis da yang karelang bildug king ain; dapot iti king kalukan na bildug na ing anggang pagkabie nang atiu kea.

Ing aral king ula—Ing pamagmula ning sindak.

5 At kabang pakisabyan de ding mapilan tungkul king pisamban, a makipamuti yang masanting a batu at daun, ngana:
6 Tungkul karing bague a deti a akakit yu datang la ding aldo a alang malakuan a batung makatumpak batu a e malagpak.
7 At ila kitnan de, ngara: Mestro, ¿kapilan la pin malyari deting bague? ¿At nanu ya ing tanda nung datang nong malyari deting bague?
8 At ya sinabi na: Mingat kayu a e ko papilait; uling dakal la ding datang king láguiu ku, sabyan da: Aku Ya; at: Ing panaun lalapit na: e ko tutuki kareta.
9 At pati mekaramdam kayu king pamipamuk at kaguluan e ko mangasdan; uling kailangan king malyari pamu deting bague; dapot e kaagadagad datang ing kapupusan.

10 Kanita sinabi na karela: Talakad ya ing nación salang king nación, at kaarian salang king kaarian;
11 at mikamangasikan a ayun at king miayaliwang karinan mikadanup at mikasalut; at mikaating bague makasdan at mangaragul a tandang manibat banwa.
12 Dapot bayu malyari ing anggang bague a iti dakpan da kayu, at ligaligan, ibie ra kayu karing sinagoga, at karing sukulan, dalan da kayu arap ding arian, at ding pekapun, king uli na ning laguiu ku.
13 Iti malyaring pamipatutu kekayu.
14 Ibili yu pin king kekong pusu a e yu piisipan nung makananu ing dapat yung ipakibat.
15 Uling aku dinan da kong asbuk at kabiasnan, a ding anggang kasalang yu e ra arapat ing lumaban, at tumutul.

16 At ibie ra kayu aguiang ding pengari yu, at ding kapa-
tad yu, at ding kamaganak at ding kakaluguran ; at papate ra
la ding mapilan kekayu.
17 At pikasaman da kayu ding sabla, king uli na ning
laguiu ku.
18 Dapot ing metung mang buak ning kekong buntuk e
mipahamak.
19 King kekong kapibabatan akamtan yo ding kaladwa yu

Ing aral king ula (katuglung) ; ing maragul a kapaglunusan.

20 Dapot pamanakit yu king Jerusalem a makakubkub
yang ejército kanita atalastas yu na king ing keang pangasaldak
makalapit na.
21 Kanita ding atilu king Judea, tumakas la karing bun-
duk ; at ding atilu king libutad na, lual la ; at ding king gutad,
e no lungub kea.
22 Uling deti aldo no ning pamanablas, bang matupad ding
anggang bague a makasulat.
23 ¡ Kalulu na la ding mabuktut, at ding pasusu, king
panaun a ita ! uling mikamaragul a kalipitan keti sulip, at
kasbu tungkul king balayan a iti.
24 At mangaragsa la king taram na ning sandata, at dalan
lang bihag karing anggang nación; at ing Jerusalem mara-
musak ya karing nación, angga king matupad ing panaun da
ding nación.

Ing aral king ula (katuki) : ing pamibalik ning Anak ning tau.

25 At mikaating tanda king aldo, at king bulan, at karing
datuin ; at keti sulip mikakapagbitkilan karing nacion, a man-
gatilihan la uli ning biung na ning dayatmalat at ning alun ;
26 mayayat la ding tau makaingguil king takut, at king
pamanaya ra karing bague a datang king babo na ning
labuad ; uling ing kayupayan karing banuwa galo la ngan.
27 At kanita akit de ing Anak ning tau datang ya king
metung a biga a makiupaya, at dakal a ligaya.
28 Dapot nung mipagmulan nong marapat ding bague a
deti, matna kayu, at itas yu la ding buntuk yu ; uling ing
kekongpangayatbus malapit na.

29 At sinabi ne karela ing metung a alimbawa: Lawan ye
ing higuera at ding anggang dutung:
30 nung mikakabulung na la, akit yu, at ikayu man kaba-
luan yu king ing verano* malapit na:
31 makanyan mu naman ikayu, nung akit yu nong mapa-
palyari deting bague, talastasan yu king malapit na ing kaarian
na ning Dios.
32 Tutu man sasabyan ku kekayu, king e la milabas ding
bait ngeni, anggang ing sabla e marapat.
33 Ing banua at ing gabun lumipas la, dapot ding amanu
ku e la lumipas.

Ing aral king ula (kapupusan) ; ing pamaningat.

34 Mingat ko pin king kekong sarili magkang ding pusu yu
masna la king katakawan at kalasingan, at king kasiasatan
king bie a iti, at bigla yang datang kekayu ing aldo a ita,
antimong metung a silu.
35 Uling datang ya karing anggang manuknangan king
babo na ning mabilug a yatu.
36 Lumame ko pin, kabang panaun at manalangin, ba-
yung apanginlagan iting sablang bague a datang, at mitalakad
king arapan na ning Anak ning tau.

37 At aldoaldo tuturu ya king lub ning pisamban; at king
bengi mamako ya at manuknangan ya king bunduk a maya-
yaus ing Olivar.
38 At ing mabilug a balayan mame keang maranun, bang
pakiramdaman ne karin king pisamban.

Ing alaga ning pamaglilu.

22 DAPOT lalapit na ing aldo ning pista ra ding Ázimos a
ausan dang Pascua.
2 At ding pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas
manintun lang paralan a nung makananu reng apapate; uling
tatakut la king balayan.

---

* Metung ya karing apat nang dake ning panaun king pabanua, a karing labuad nangan king amyanan ya ing kalaldo.

3 Dapot ĩ Satanás linub ya kang Judas, a mayayaus Iscar-
iote, a metung ya karing labing adwa.
4 At ya mine ya, at mekisabi ya karing pekapun da ding
sacerdotes, at ding ukum, nung makananu neng a ibie karela.
5 At ila metula la, at pisanmetung da ing dinan deng salapi.
6 At pepaintulut na; at manintun yang masanting a
panaun bang a ibie ne karela makakawani king keraklan.

Ing tauling Pascua ; ing banal a apunan.

7 At dinatang pin ing kaaldawan na ning Ázimos, a kaniti
kailangan idaun ya ing cordero king Pascua.
8 At tinubud ne i Pedro, at i Juan, ngana: Ume kayu,
isadya ye kekatamu ing cordero, batang mangan.
9 At ila sinabi ra kea: ¿Nukarin ing buri mung isadya
mi?
10 At ya sinabi na karela: Oini, pangalub yu king ciudad,
asalubungan na ko ning metung a lalaking magdalang metung
a bangang danum: tukian ye angga king bale a nung nuya
lungub;
11 at sabyan yu king makibale: Ing Maestro sasabyan na
keka: ¿Nuya karin ing silid a pipanganan ku king apunan
king Pascua a kayabe ko la ding kakung alagad?
12 At ya ituru ne kekayu ing metung a maragul a silid a
matas, a makagayak: isadya yu karin.
13 Ila mine la, ikit da anti ing sinabi na karela; at sidya ra
ing Pascua.

14 At inyang datang na ing oras, mighilig ya king dulang;
at ding apóstol abe na la.
15 At sinabi na karela: Binang pignasan kung mangan
kayabe yu kaniting Pascua bayu ku magkasakit.
16 Uling sasabyan ku kekayu, king iti e ku ne kanan angga
king iti mituparan ya king kaarian na ning Dios.
17 At kinua ne ing metung a copa, at inyang mekapasala-
mat ne, sinabi na: Kuanan ye iti, at pirakerakayan ye.
18 Uling sasabyan ku kekayu, king e na ku minum manibat
ngeni king bunga na ning uvas, anggang e datang ing kaarian
na ning Dios.
19 At kinanua yang metung a tinape, at kaibat nang
pepasalamat, pinisi ne, at binye ne karela, ngana: Iti ya ing

katawan ku, a miabye king uli yu; daptan yu iti king pami-
gaganaka kanaku.
20 Makanyan mu naman ing copa, kaibat dang minapun,
sinabi na:
Iting copa ya ing bayung tipan king daya ku, a iti mibubu
king uli yu.

21 Dapot oini ing gamat na ning munye kanaku kayabe ke
king dulang.
22 Uling king katutuan ing Anak ning tau ume ya agpang
king pikayari; dapot ¡ kalulu ne itang taung mipamye kea!
23 At ila kanita pigmulan dang kitnan ing sarili ra, ninu
kaya karela ing dapat kaniti.

Ing maragul kabas na ya rin ning malati.

24 At milyari ing mitatua la tungkul king nung ninu karela
ing maguing pekabuntuk.
25 Dapot ya sinabi na karela: Ding arian karing nación
papanginu la karela; at detang makikayupayan karela maya-
yaus lang talapanyapat mayap:
26 dapot ikayu e makanyan; nung e ing maragul kekayu,
maguing anti ya mo ing lalung anak, at ing pekabuntuk anti
ya mo ing susuyu.
27 Uling ¿ninu ing pekamaragul, ing lukluk king dulang, ó
ing sumuyu? ¿E itang lukluk king dulang? dapot aku king
libutad yu anti ku ing susuyu.
28 Dapot ikayu ing menatili kanaku angga king pama-
nuksura kaku.
29 At aku pangakuanan da kong metung a kaarian, antimo
ing pamangaku na kanakung Ibpa ku;
30 bang mangan kayu at minum king dulang ku king
kaarian ku; at bang lukluk kayu karing luklukan, mukum
karing labing adwang tribu ning Israel.

Pepabaluan ne i Pedro.

31 Simón, Simón, oini, king i Satanás inawad na kayu
bang aliglig na kong anting trigu;
32 dapot aku delung da ka bang ing kasalpantayanan mu e

magkulang ; at ika, nung makapibalik na ka lub, papagtibayan
mu la ding kapatad mu.
33 At ya sinabi na kea : Guinu, aku makasadya kung tuki
keka, king sukulan, at king kamatayan man.
34 At ya sinabi na : Pedro, sasabyan ku keka king ing
manuk e tulauk negeni, angga king ika paalian mung atlung
ukdu king e mu ku akikilala.

Ding adwang sandata.

35 At karela sinabi na : inyang tinubud da kong alang
susut, at alang suput, at alang sapin, ¿atin kong nanumang
migkulang? At ila sinabi ra : Ala.
36 At ya sinabi na karela : Dapot ngeni ing ating susut,
kuanan ne ; at makanyan mu naman ing keang suput ; at ing
ala, pisali ne ing keang balabal at sali yang sandata.
37 Uling sasabyan ku kekayu, king kailangan matupad
kanaku ing atiung makasulat : At mibilang ya karing man-
garawak ; uling ding bague a makarikil kaku ating panga-
tupad da.
38 At sinabi ra : Guinu, oreni ding aduang sandata. At
ya sinabi na karela : Makaguiu na.

I Jesús karin Getsemaní.

39 At meko ya, mine ya king bunduk da ding olivos ;
antimo ing kaugalian na ; at ding alagad na naman tikian de.
40 At inyang miras ne king karinan a ita, ngana karela :
Manalangin kayu bang e ko lungub king tuksu.
41 At ya kinawani ya karela antimong kabasibasan king
metung a batu ; at siniklaud ya, menalangin ya,
42 ngana : Ibpa, nung buri mu, ilako me kaku ing copang
iti, makanyan man e marapat ing kaburian ku, nung e ing
keka.
43 At pepakit ya kea ing metung a ángel a ibat banua a
patibe kea.
44 At inyang mibili ya king pamipangkal ning kaisipan,
lalu yang manalangin mataimtim ; at ing pawas na meguing
anting maragul a patak ning daya a malalaglag king gabun.
45 At inyang talakad ne king pamanalangin na, linapit ya
karing keang alagad, disnan nong matudtud king lungkut.

46 At sinabi na karela : ¿ Bakit matudtud kayu ? Talakad
kayu, at manalangin bang e ko lungub king tuksu.

Pamanyakap kang Jesús.

47 At kabang manyabi ya, oini, ing metung a keraklan
ding tau, at ing mayayaus Judas, metung ya karing labing-
adwa, mumuna ya karela at linapit ya kang Jesús, bang uman
ne.
48 Dapot i Jesús sinabi na kea : Judas, ¿ king metung a
uma pamie me ing Anak ning tau ?
49 At inyang akit da ding kayabe na ing milyari, ngara
kea : Guinu, ¿ nung sugatan mi ya king sandata ?
50 At ing metung karela sinugat ne ing alipan na ning
marangal a sacerdote, at leko ne ing balugbug nang wanan.
51 Dapot mekibat ya i Jesús, ngana : Paburean yu angga
iti. At inapis ne ing keang balugbug, pepakayapan ne.
52 Kanita i Jesús sinabi na karing pekapun da ding
sacerdotes, at karing capitán king pisamban, at karing ma-
katwa a memanyatang a salang kea : ¿ Ikayu pesilual kayu
antimong laban king metung a tulisan makasandata kayu at
makapalupalu ?
53 inyang abe yu ku aldoaldo king pisamban, e yo guewang
ding gamat yu salang kanaku ; dapot iti yang kekong oras, at
ing kayupayan na ning dalumdum.

Pamilingad nang Pedro kang Jesús.

54 At dekapan de, dela re, at linub de king bale na ning
marangal a sacerdote. At i Pedro tikian neng marayu.
55 At inyang patau lang api king lalam bale, at pesilukluk
la, i Pedro linukluk ya libutad da.
56 At metung yang ipus a babai ing mekakit kea kabang
makalukluk ya king masala, pegumasdan ne, at ngana : Ini
man kayabe ne.
57 At ya pepaalian na, ngana : Babai, e ke akikilala.
58 At miumanuman ditak ikit ne ning metung, ngana :
Ika man metung ka karela. At i Pedro ngana : Tau, ali ku.
59 At inyang milabas na ing ating metung a oras, ing
metung patutuan na a bibitasan ne, ngana : Katutuan king
iti abe nea naman uling tau ya Galilea.

60 At i Pedro sinabi na: Tau e ku balu ing sasabyan mu.
At kanita muring salukuyan na pang manyabi, ing metung a
manuk tinulauk ya.
61 At melikid ya ing Guinu, linawe ne i Pedro; at aganaka
nang Pedro ing amanu na ning Guinu, a sinabi na kea:
Bayu ya tulauk ing manuk ngeni paalian mu kung makatatlu.
62 At ya inyang linual ya lual, menangis yang kapaitpaitan.

I Jesús king arap ning sanedrín.

63 At ding lalaking magbante kea, lilibakan de, papalduan
de;
64 At tikpan do ding mata na tatampalingan de lupa, at
kukutang da kea, ngara: Ulan mu, ¿ninu ing tinampaling
keka?
65 At dakal a miayaliwang bague ing sinabi ra salang kea, a
palmuran de.

66 At inyang mayabak na, mitipun ing pulung da ding
makatwa na ning balayan, a pekapun da ding sacerdotes, at
ding escribas, at dela re king karelang sanedrín,
67 ngara: ¡Nung ika ing Cristo, sabyan mu kekami!
Dapot ya sinabi na karela: Sabyan ku man kekayu, e yu ku
rin paniwalan;
68 at nung ikayu kutnan da na ko man, e yu ku pakibatan,
69 dapot manibat ngeni ing Anak ning tau lukluk ya king
wanan na ning upaya ning Dios.
70 At sinabi ra ila ngan: ¿Ika pin ing Anak ning Dios?
At ya ngana karela: Ikong sasabi king aku.
71 At sinabi ra: ¿Nanu pang pamipatutung kailangan
tamu? uling itamu murin dimdam tana king asbuk na.

I Jesús king arap nang Pilato at king arap nang Herodes.

23 AT pesitalakad la ding anggang kekaldan da, dela re
king arap nang Pilato.
2 At pigmulan deng simbung, ngara: Ini ikit mi yang
parawakan na ing kekeng nación, at babawal na ing munye
buis kang César, ngana king ya ing Cristo, ing Ari.
3 Kitnan neng Pilato at ngana: ¿Ika ing ari ra ding Judios?
At ya pekibatan ne, ngana: Ika sasbyan mu.

4 At i Pilato sinabi na karing pekapun da ding sacerdotes,
at king keraklan: Nanumang kasalanan e ku manakit king
taung ini.
5 Dapot ila lalu rang pipilit, ngara: Guguluan na ing
balayan, a tuturu ya king mabilug a Judea, manibat Galilea
angga keti.

6 At i Pilato inyang damdaman na iti kitang na nung iti
tau ya Galilea.
7 At inyang atalastas na king ya atiu king sasakupan nang
Herodes, peparala ne kang Herodes, a iti atiu naman Jerusalem
king panaun a ita.

8 At i Herodes, inyang akit ne i Jesús, tutu yang metula;
uling maluat na neng pagnasan akit, uling ya mekabalita ya
tungkul kea; at manaya yang makakit nanumang malang
dapat na.
9 At dakal ing pengutang na kea; dapot ya e ya mekibat
nanuman.
10 At karin la ding pekapun da ding sacerdotes, at ding
escribas dadalum deng mapilit.
11 At i Herodes patina ding keang sundalus libakan de, at
inumis de, pepasuluran deng imalan; at pepabalik ne kang
Pilato.
12 At i Herodes at i Pilato mikaluguran la ketang aldo a ita;
uling deti sadia lang mipapagkamua.

13 I Pilato, tinipun na la ding pekapun da ding sacerdotes,
at ding mangatas a pekapun, at ing balayan,
14 sinabi na karela: Inarap ye kanaku ing taung iti
anting parawak king balayan; at, oini, aku penuliksan ke king
arapan yu, e ku menakit nanumang kasalanan kaniting tau
king idadalum yu kea.
15 Aguiang i Herodes man; uling pepabalik neng pasibayu
kekatamu; at oini, alang nanumang depatan na karampatan
ning kamatayan.
16 Parusan ke pin at ibulus ke,
17 uling kailangan a mibulus metung a makasukul king
pista.
18 Dapot ing mabilug a kekaldan guinulisak mipamisan
ngara: ¡ Ilako me iti, at ibulus me kekami i Barrabás:!

19 a iti mesukul ya uli na ning metung a kaguluan a depatan
na king ciudad, at king pamakamate na.
20 At kilisak nang pepasibayu karela i Pilato, king kapag-
nasan nang ibulus ne i Jesús.
21 Dapot ila kinulisak la, ngara: Ipaku me king krus,
ipaku me king krus.
22 At ya sinabi na karela king katlung ukdu: ¿Nanu ping
marawak a depatan na niti? nanumang kasalanan dapat nang
ikamate e ku menakit kea: parusan ke pin, at ibulus ke.
23 Dapot ila pipilit da king mangasikan a gulisak, adwan
da king mipaku ya sa king krus at ing karelang siwala,
minyaul.
24 At inatulan neng Pilato a marapat ing karelang yawad.
25 At binulus ne, king awad ning keraklan, itang mesukul
uli ning pamangulu at pamakamate nang tau; dapot binye ne
i Jesús king kaburian da.

I Jesús king dalan ning Gólgota.

26 At inyang dela ra ne, kinua re i Simón, a atau Cirene, a
manibatan ya king marangle, at pepapusan de kea ing krus
king gugulutan nang Jesús.

27 At tutukian ne ning metung a kekaldan na ning balayan,
at ding babai a panangisan de, at panagulelen.
28 Dapot i Jesús belikdan na la ding babai, ngana karela:
Anak nang babai ning Jerusalem, e yu ku tatangisan: dapot
panangisan yu ing kekong sarili, at ding kekong anak.
29 Uling, oini, king datang la ding aldo, a sabyan da:
Nuan la ding babaing baug at ding atian a kapilan man e
menganak, at ding salung e pepasusu.
30 Kanita pagmulan dang sabyan karing bunduk: ¡Mirag-
sa ko kekami! at karing bundukbundukan: ¡Takpan yu kami!
31 Uling nung king dutung a saguiwa depatan da iti,
¿nanu kaya ing daptan da king malangi?

Ing pamipaku.

32 At kea midala la naman ding adwang tulisan bang
miparusan la king kamatayan.
33 At inyang miras na la king karinan a mayayaus Cal-

vario, pinaku re king krus karin; at ding tulisan, ing metung
king wanan na, at ing kadwa king kaili na.
34 At i Jesús sinabi na: Ibpa patawaran mu la; uling e
ra balu ing daraptan da. At pirake re ing keang imalan,
king uli niti pipaningalman de.
35 At ing balayan albean na; at susunu ra ne man ding
pekapun at sasabyan da: Liligtas no ding aliwa, iligtas na
ing keang sarili nung iti ya ing Cristo na ning Dios a pinili na.
36 Makanyan mu naman ding sundalus susunu re, pesilapit
la kea dudurupanan deng aslam,
37 at ngara: Nung ika ing Ari ra ding Judius, iligtas mu
ing kekang sarili.
38 At king babo na atin namang metung a sulat: ING
ARI RA DING JUDIUS ITI.
39 At ing metung karing tulisan a makapaku, lilibakan ne,
ngana: ¿Aliwa ika ing Cristo? iligtas mu ing sarili mu,
ampon ikami.
40 Dapot mekibat ya ing kadwa, sebyanan ne, ngana:
Ika e ka pa tatakut king Dios, king atina ka king anti kani-
ting piparusan?
41 At ikata, katuliran pin, uli ning tatanggapan ta ing
karampatan a kabayaran king kekatang dapat; dapot ini e
dinapat nanumang marawak.
42 At sinabi na kang Jesús: Guinu, ganakan mu ku
nung datang na ka king kaarian mu.
43 At pekibatan ne: Katutuan man sasabyan ku keka,
king ngeni murin akayabe ra ka king Paraíso.

44 At malapit na king oras ning kanam,* medalumdum
babo na ning mabilug a yatu minangga king oras ning
kasiam.†
45 At ing aldo meralumdum ya, at ing tabing ning pisam-
ban megabak ya king libutad.
46 At i Jesús inyang kinulisak yang masikan, sinabi na:
Ibpa, karing gamat mu ipanabilin ke ing kaladwa ku. At
pangasabí na niti, mepatad ya inawa.
47 Inyang ikit na ning centurión ing milyari, pupuryan ne
ing Dios, ngana: Katutuan iting tau banal ya.

---

* Oras ning kanam: ya ing ugtung aldo.
† Oras ning kasiam: a las tres ning gatpanapun.

48 At ding anggang keraklan a makatipun a makaalbe kaniti inyang ikit da ing milyari pesiuli na la a durugdugan do ding karelang salu.
49 Makanyan mu naman ding anggang kakilala na, at ding babaing tutuki kea manibat Galilea, atilu king marayu pagumasdan da ing bague a iti.

Pamikutkut kang Jesús.

50 At, oini, ing metung a lalaki a milagyung José, a iti metung yang consejero, lalaki yang mayap at banal:
51 (iti e mekisanmetung king pipulungan, aguiang karing dapat da), tubu ya king Arimatéa, ciudad da ding Judius: iti man panayan ne ing kaarian na ning Dios.
52 Iti, mine ya kang Pilato, at inawad ne ing bangkala nang Jesús.
53 At inyang akuldas na ne king krus, binalut ne king metung a ulas, at binili ne king metung a kutkutan a meaun king batu, a kaniti ala pang mikutkut ninuman.
54 At aldo na ning pamisadia king Pascua at ing sábado sasala ne.
55 At ding babaing tinuki kea manibat Galilea, ikit de ing keang kutkutan, at nung makananu yang makabili ing bangkala na.
56 At pamibalik da misadia lang pabanglu, at ungüentu.

At pepainawa la king aldo sábado, agpang king kautusan.

Ing pamanyubling mebie.

24 AT king munang aldo na ning paruminggu, maranun a maranun mine la king kutkutan, darala ra ing pabanglung sidia ra.
2 At disan deng makayalis ing batu king kutkutan.
3 At inyang lungub la e re ikit ing bangkala ning Guinung Jesús.
4 At milyari, king kabang matitilihan la king uli na niti, oini, ding adwang lalaki migbili la siping da, makailo 'ing imalan da.
5 At kanitang ila mitatkutan la at makaruku la ding lupa

ra king gabun, sinabi ra karela: ¿Bakit panintunan ye karing mete ing mabie?
6 Ala yu keti, nung e sinubli yang mebie: ganakan yu nung makananu ing sinabi na kekayu inyang karin ya Galilea, ngana:
7 Kailangan king ing Anak ning tau miabie ya king gamat da ding taung palpikasala, at mipaku ya king krus, a subli yang mie king katlung aldo.
8 At ila aganaka ro ding keang amanu.
9 At pesiuli la ibat la king kutkutan, at belita ra ing anggang bague a iti karing labingmetung at karing aliwa.
10 At ila di María Magdalena, at i Juana at i María indu nang Santiago; at ding aliwang kayabe ra sinabi ro deting bague karing apóstol.
11 At babalakan dong metung a kamangmangan deting amanu at e ro paniwalan.
12 Dapot i Pedro tinalakad ya milai ya king kutkutan; at inyang dinuku ya, ing imalan ya na mu kabud ikit na; at mine ya bale na a magmulala king milyaring ita.

Ding adwang alagad king dalan ning Emáus.

13 At, oini, king ding adwa karela mame la king aldo mu namang iti king metung a nayun a mayayaus Emáus a makarayu ya Jerusalem anam a pulung estadio.*
14 At ila pipapagsalitan da ing anggang bague a mengapalyari.
15 At milyari king, kabang ila mipapagsalita la at mikukutnanan la ing metung at metung, linapit ya i Jesús at mekiabe ya karela.
16 Dapot ding mata ra ating makatakap, ban e re akilala.
17 At ya ngana karela: ¿Nanu iting salitang pisasabyan yu ning metung at metung kabang lalakad kayu? At ila tinuknang lang malungkut a lupa.
18 At metung ya karela, a mayayaus Cleopas, ngana kea: ¿Ika waring manuknangan Jerusalem, a e makibalu karing bague a karin mepalyari karing aldo a deti?
19 At sinabi na karela: ¿Nanu lang bague? At ila sinabi ra kea: Tungkul kang Jesús a tau Nazaret, a iti me-

---

* **Anam a pulung estadio: adwang leguas a dayu.**

tung yang manulang mayupaya king dapat at king amanu,
king arapan na ning Dios at ning mabilug a balayan :
20 at nung makananung ding kekatang marangal a sacer-
dote at ukum, binye re bang miatulan king kamatayan at
pinaku re king krus.
21 Dapot panayan ming ya ing manatbus king Israel.
Dapot bukud king sablang iti, ngeni ing katlung aldo manibat
king milyari la deting bague.
22 Dapot ding mapilan mu namang babai karin a kayabe
mi pemasdanan da kami, deti sasala pa ati no king kutkutan.
23 At inyang e re ikit ing bangkala na, mibalik la, ngara
king menakit la namang ángeles a pepakit, a ilang sinabi king
ya mebie ya.
24 At mine la king kutkutan ding mapilan karing kayabe
mi, at ikit da nung makananu ing sinabi ra ding babai ; dapot
ya e re ikit.
25 At ya sinabi na karela : ¡ Oh taung alang kaisipan at
mabayat a pusu king kapaniwalan king anggang sinabi ra ding
manula !
26 ¿ E wari kailangan king in Cristo lumasa ya kareting
bague, at lungub ya king keang ligaya ?
27 At manibat kang Moisés, at karing anggang manula,
ding bague makatungkul kea selese no karing mabilug a
kasulatan.
28 At ila milapit la king nayun a nu la mame ; at balamu
ya atin ya pang ayan a lalung marayu.
29 Dapot ila kakawatan de, ngara : Malakwan ka kekami,
uling mabebengi na, at atiu lalbug ne ing aldo. At linub ya
bang malakwan ya karela.
30 At milyari, king inyang makahilig yang kayabe ra king
dulang, kinwa ne ing tinape, binendiciunan ne, at pinisi ne, at
binye ne karela.
31 At mebusni la ding mata ra, at akilala re ; at ya meala
ya king mata ra.
32 At sinabi na ning metung at metung : ¿ E milalablab
ing kekatang pusu king lub tamu, kabang pakisabyan na
katamu king dalan, at kabang bubuklatan no kekatamu ding
kasulatan ?
33 At pesitalakad la king oras muring ita, mibalik la Jeru-
salem ; at disnan dong makatipun ding labing metung, at ding
kayabe ra,

34 a sinabi ra king ing Guinu katutuan sinubli yang mebie,
at pepakit ya kang Simón.
35 At deti selita ra ing milyari king dalan, at nung makananu
reng akilala inyang pisian ne ing tinape.

Ing pamipakit nang Jesús karing labing metung a Apóstol.

36 At kabang pisabisabyan do ding bague a deti, ya murin
atiu king libutad da, at sinabi na karela : Kapayapan kekayu.
37 Dapot ila mengilabut la at mitakutan, ukulan da king
manakit lang metung a espíritu.
38 At ya sinabi na karela : ¿ Bakit magugulu kayu, at bakit
malilyari ing pamituatua king kekong pusu ?
39 Lawan yo ding gamat ku at ding bitis ku, uling aku
murin pin. Salatan yu ku, at lawan, uling ing metung a
espíritu ala yang laman at butul, anti akung atin a akakit yu.
40 At panga asabi na iti, pepakit no karela ding gamat na
at bitis.
41 At kabang e la pa maniwala king saya ra, at mengapa-
mulala la, ngana karela : ¿ Atin ko keti a nanumang apangan ?
42 At binye re kea ing kaputut ning metung a asan a
ningnang.
43 At ya kinua ne, at mengan ya king arapan da.

44 At sinabi na karela : Deti ila ding amanung sinabi ku
kekayu inyang kayabe yu ku pa, king kailangan matupad ing
anggang bague a makasulat tungkul kanaku king kautusan
nang Moisés, at king misulat karing manula at karing Salmos.
45 Kanita ila biklat no kaisipan, bang atalastas da la ding
kasulatan.
46 At ngana karela king makanyan ing misulat, a kailangan
magkasakit ya ing Cristo, at subli yang mie libutad ding mete
king katlung aldo,
47 magmula Jerusalem mipanaral king laguiu na karing
anggan nación, ing pamanisi king kapatawaran king kasalanan.
48 Ikayu ing saksi karekting bague.
49 At, oini, aku ipadala ke kekayu ing pangaku nang Ibpa
ku ; dapot manatili ko king ciudad, angga king misulud kong
upaya a manibatan king katasan.